

Slovenski

PRIJATELJI.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 9. V Celovcu 15. septembra 1880. XXIX. tečaj.

Pridiga za roženkransko nedeljo.

(Marija, skrivnostna roža; gov. J. A.)

Marija, skrivnostna roža, za nas Boga
prosi. (Lavr. Lit.)

Vvod.

Cerkveni učenički primerjajo sv. cerkev lepemu vertu, v katerem rastejo vsakoršne rože in cvetlice. Kakor pomladi in poleti vidimo na tisuče pisanih cvetlic rasti po vertih in travnikih, ki nas razveseljujejo s svojo lepoto in s svojim duhom, tako so tudi svetniki, katerih je na tisuče, lepe cvetlice, ki katoljško cerkev kinčajo s svojo svetostjo in nas vnamajo s svojimi čednostmi. Kakor pa je med cveticami najlepša vertnica, kraljica cvetlic, tako je tudi Marija med angelji in svetniki najviša in kraljica vseh svetnikov. Zato jo cerkveni učenički primerjajo najlepšim cveticam. Zdaj jo imenujejo limbar ali lilijo, kakor beremo v visoki pesmi: „Kakor limbar med ternjem, tako je moja prijateljica med hčerami,“ kar pomenja njeno čistost in nedolžnost. Zdaj jo imenujejo balzam, kar pomenja dišavo njenih čednost, zdaj miro, kar pomenja sedmero žalost njenega ljubeznjivega serca, zdaj cipreso, kar pomenja visokost njenega zasluženja, zdaj palmo, kar pomenja zmago nad sovražniki, zdaj oljko, kar pomenja njeno dobrotljivost in usmiljenje.

Ker je danes roženkranska nedelja, bi se imeli pomeniti od molitve rožnega venca; ker pa mislim, da ste od te molitve že večkrat podučenje slišali in jo radi molite, vam bom danes raji kaj povedal od Marije, ki se imenuje v lavretanskih litanijah: skrivnostna roža.

1. V kakošnem pomenu se imenuje Marija skrivnostna roža?

2. Kako jej moramo enaki postati.

Ti pa ljuba roža, devica Marija, roža skrivnosti polna! sprosi nam gnado, napiti se duha tvojih prelepih čednost in se vneti za tvojo čast in posnemanje!

Drug vvod.

82 vrod

Pet zapovedanih praznikov Matere božje imamo, namreč: Prezmadežnega spočetja (8. grudna), darovanja v tempeljnu ali Svečnica (2. svečana), Marijnega oznanenja (25. marca); Veliki Šmarn ali vnebovzetje Marije device (15. avgusta), Mali Šmarn ali rojstvo Marije device (8. septembra). Razun teh pa cerkev obhaja še druge praznike k časti Marije device, nektere ob nedeljah, nektere ob delavnikih. Ob nedeljah sta posebno praznik njenega presvetega imena in pa praznik sv. rožnega venca, kterege (prvo nedeljo meseca oktobra) danes obhajamo. — Danešnji praznik je postavljen v spomin na mogočno pomoč Matere božje, ko so začeli kristjani po napeljevanji sv. Dominika njej na čast rožni venec moliti. Ta molitev vam je vsem dobro znana, upam tudi, da jo radi in pobožno molite. Žakaj da se tako imenuje, vam je že tudi znano. V tej molitvi so namreč, „Očenaš“ in „Češčena si Marija“ s posebnimi skrivnostmi tako skupaj zvezani, kakor spletamo rože in cvetlice v kak venec. Od nekdanj so pobožni kristjani, posebno pa otroci podobe matere božje s cvetličnimi veneci zaljšali in tako Marijo častili. Ravno tako vseč in še veliko bolj je pa Mariji molitev sv. rožnega venca, ker so cvetlice vzete iz njenega življenja in iz življenja Jezusa Kristusa. Tudi je tak venec ložej narediti. Cvetlice na polji vsahnejo, te pa so zmiraj žive, in Mariji zmiraj ljube, naj jih spletamo po noči ali po dnevi, doma ali na poti. Ta molitev je Mariji še toliko bolj ljuba, ker sv. cerkev od nje pravi, da je tudi roža in v litanijah molimo: skrivnostna roža, za nas Boga prosi. Naj vam toraj danes roženkransko nedeljo povem:

1. Zakaj se Marija imenuje skrivnostna roža in

2. Kako naj jej mi podobni postanemo.

Nič me tako ne veseli, pa tudi nič bolj ne straši, kakor govoriti o tvoji časti in slavi, o Marija, pravi sv. Bernard.

Razlaga.

Cerkveni učeniki ne vedó, kako bi vredno Marijo častili, kakošne imena da bi jej dajali. Imenujejo jo: (glej zgoraj limbar itd. ...) Nobeni cvetlici pa Marija ni bolj podobna, kakor roži ali vertnici, zakaj rožnim lastnostim se dajo najbolj primerjati Marijine čednosti. Nek cerkven govornik pravi: „Ko bi se rožam hotla dati kraljica, bi med njimi te časti pač nobena bolj vredna ne bila, kakor roža. Kar je pa roža med cvetlicami na vertu, to je Marija na nebeškem vertu med angelji in svetniki, ona je kraljica vseh svetnikov.“

Le pogledjmo vertnico in primerjajmo ž njo Marijo. Našli bomo, da je Marija po vsem roži podobna, samo da je še veliko bolj popolnoma v dušnem pomenu, da je res skrivnostna roža.

1. Dvojno versto rož ali vertnic najdemo na vertih, bele in rudeče. Bela barva pomenja čistost in nedolžnost. In kdo človeških Evinih otrok je bil bolj čist in lep kot ona, na katero cerkev besede sv. pisma obrača rekoč: Vsa lepa si prijateljica moja in ni ga madeža na tebi. — Rudeča barva pomenja sramožljivost. Znamenje sramožljivosti je namreč, da je sram človeka pri vsaki nespodobni besedi in pesmi, ja pri vsakem nečednem pogledu ga rudečica na licih polije. In kdo Evinih otrok je bil bolj sramožljiv kot oaa, ki se je angelja vstrašila in še clo pred nebeškim poslancem trepetala. In glejte, ljubi poslušavci, v tem nam Marija, skrivnostna roža, prelep izgled daje.

Kako lepa je roža, ki se lesketa v svoji lepoti na jutranjem solncu. Kakor hitro pa se je dotaknejo človeške roke, zgine njena lepota, nježna peresca zvené ali pa se po tleh vsujeje. — Taka je s človeškim srcem. Kako lepa vertnica je človeška duša v mladosti. Sveti se v čistosti in nedolžnosti. Kakor hitro pa se jo dotaknejo slabi zgledi, hudobne tovaršije in gerde pregrehe, tudi duša odvene in kakor pomandrana in osuta roža na potu obleži. Sam Bog je otrokom djal v serce sv. sramožljivost za varhinjo in čuvajko, ki jih tudi tam čuje, kamur ne sega očetovo in materino oko. Žalibog, da jo večkrat tisti umoré, katerim gre jo najbolj varovati. — Starši, skerbite, da otroci ne izgubé sramožljivosti, nikar je še sami ne spodkopujte s slabim zgledom, s pohujšljivimi besedam in djanjem. — Kakor hitro sramožljivost zgine, kmalo za njo tudi nedolžnost pogine. Dobro znamenje je, dokler mladenča, dekleta rudečica polije, kedar sliši kako slabo besedo. Tak je še nepopačen, taka je še poštena. Kedar se pa mlad fant, mlada dekle nespodobnim besedam in kvantam smeji, kedar ni na licu videti rudečice sv. sramožljivosti, ampak plamen pregrešnega ognja, tam ni več nedolžnosti doma, ali pa je kmali ne bo.

a) Toraj mladenči, dekleta, skerbite za sramožljivo, za lepo čistost po zgledu skrivnostne rože Marije device, ogibljite se vsih priložnost, kjer bi lepo sramožljivost in nedolžnost napravili. Ogi-
bljite se slabe tovaršije, zakaj tam se sram in čistost mori. Na tihem vijolica najslajši cveti, deklica se tudi najbolj na tihem pred očetovimi in maternimi očmi odgoji. Poštenega mladenča vidimo v cerkvi in v pobožni družbi. Slabih tovaršij v kerčmah in na plešiščih ne išče in tudi ne pozna. Pohujšljivi govori so kakor smola, ki se života in obleke prime in težko odpravi. Nesramni govori so kot meh, ki piha v žerjavico, da se vname silen plamen. V tem plamenu pa pogoré še boljše misli in čutila.

b) Sramožljivost pa se umori tudi z ošabnostjo in gizdostjo

v noši in obleki. Oblači naj se vsak po svojem stanu. Prevelika skerb za telesno lepотиčenje norčavi mladosti rada zmede možgane, da zanemarjajo dušno lepoto. Ošabnost in sramožljivost si niste pri-jatljici. Gizdavost je škodljiva soparica, ki zaduši sramožljivost. Gizdavost se ne more doma šopiriti, hoče biti hvaljena in občudo-vana. Posvetna hvala pa omoti pamet in umori sramožljivost.

Hočete toraj mladenči, dekleta podobni biti Mariji, ki se ime-nuje skrivnostna roža, morate varovati in skerbeti za sramožljivost.

2. Marija je vertnici tudi zato podobna, ker Marija s svojimi čednostmi še veliko lepši duh od sebe daje, kakor roža vertnica. — Res, da po besedah sv. Pavlja človek iz sebe ni nič, ampak le z gnado božjo; pa moramo vendar reči, da je Marija z gnado božjo vse čednosti na sebi imela in tako popolnoma, kar je le človeku v mesu mogoče. Nismo v stanu, vse njene čednosti našteti, vendar vidimo nad njo posebno nektare čednosti, ki jih moramo posnemati; postavim: natančno pokorščino do staršev, ponižnost, miroljubnost in zvestobo s svojim zaročencem, pravo materno ljubezen, poterpežljivost itd. Pa namesto da bi naštel njene čednosti, naj raji povem, kaj sv. Tomaž od Vilenove piše: „V Mariji je zedinjena popolnost svetnikov. V njej najdemo Jakobovo poterpežljivost, Mojzesovo krotkost, Abrahamovo vero, Jožefovo sramožljivost, Davidovo ponižnost; Salomonovo modrost in Elijevo gorečnost; v njej najdemo čistost devic, moč marternikov, pobožnost spoznavcev, učenost učениkov, v njej so bili vsi darovi sv. Duha, vsaka gnada in čednost svetnikov.“

Glejte tukaj skrivnostno rožo device Marije. Tudi mi si moramo prizadevati, da bomo z lepim obnašanjem in čednostmi tej roži podobni postali, da bo tudi pred nami šel lep duh kerščanskih čednost. Na tihem je Marija Bogu služila, pa duh njenih čednost je prišel do božjega sedeža; tako tudi kristjan, ki na tihem Bogu služi, razprostira prijeten duh od sebe, kakor vijolica, ki samotno pod germom čepi in se vendar s svojim duhom že pred proda, preden da jo zagledamo.

3. Tretja lastnost vertnice je ta, da ima pri svoji ljubeznjivi barvi in prijetnem duhu bodeče ternje. — Pa kakor ni nobena stvar brez božjega privoljenja in brez koristi, tako je tudi ternje roži k pridru. Roža se s ternjem brani pred sovražniki in varuje tako svojo lepoto. Tako mora tudi kerščanski mladeneč in dekle svojo nedolžnost varovati s postom in zatajevanjem. Post in zatajevanje ni prijetno in bôde bolj kot oestro ternje; vendar ga je treba, če hoče človek čistost ohraniti. Kdor pa sebe ne zatajuje, tudi nedolžnosti dolgo ohranil ne bo. — Ternje pri roži pa nam tudi kaže in nam glasno pravi imenitno resnico, da je tukaj na zemlji prijetno in neprijetno, sladko in grenko, gladko in oestro skupaj zmešano in da noben človek ni brez ternja, to je brez težav in britkost, ki ga bôdejo in tarejo. Najmanj pa se je Mariji tacega

ternja manjkalo. Saj vemo, koliko je terpela, koliko prestala zavoljo svojega sina Jezusa, tako da je njeno serce meč bolečin prebodel. Zato tudi sv. Brigita Marijo roži primerja in pravi: Po pravici smemo Marijo rožo imenovati; zakaj, kakor roža zraste med ternjem, tako je Marija zrasla v britkostih. In kolikor večja je roža, toliko večje je ternje, ravno tako je tudi terpljenje Marijino raslo, kolikor je starša prihajala. — Če nas tedaj težave tlačijo, nas britkost zbada, pomislimo takrat, da jo ni rože brez ternja, da ni človeka brez britkosti in da je bila Marija skrivnostna roža s takim ternjem največ ranjena. — Le pomislimo, da nam terpljenje ne bo škodovalo, kakor tudi ternje roži ne škoduje. — Saj že modri nevernik pravi: „Če nas nadloga tlači, takrat smo dobri ljudje. V žalosti nam ne pride nobena nevoščljivost, nobena lakomnost na misel, takrat smo ponižni. O da bi bili zmiraj tako dobri, kakor smo takrat, kedar nas terpljenje bode.“

4. Še eno lastnost ima roža. — Vidimo na njej tudi zelena peresa. To pa pomenja veselo upanje. Kakor nam zelene peresa pri roži veselo upanje dajejo, da je prijeten čas, da je spomlad, tako nas mora tudi pogled na Marijo, to skrivnostno rožo, z zaupanjem večnega življenja navdajati. O kako bi ne smeli upati, če njo pogledamo, ki nam je rodila Odrešenika. Vselej, kedar jo pogledamo, nas bo novo upanje navdajalo: „O Marija, upanje naše, bodi češćena.“ Saj ni mogoče, da bi zaverženi bili, ker ti prosiš za nas! —

Kakor pa zelena peresa pomlad naznanjajo, tako zvenjena in rujava kažejo, da je jesen, da so peresa odmerla. Glejmo tedaj mi, ljubi kristjani, da bodo naše dobre dela storjene v gnadi božji z živo vero. Kjer ni gnade božje, tam tudi dobre dela več ne veljajo, kakor pero v jeseni, ki vsahne.

Sklep.

Videli smo toraj danes, kako je Marija podobna roži, in da se sme po pravici imenovati skrivnostna roža. Kakor roža je ona lepo rudeča in bela po njeni čistosti in sramožljivosti. Kakor roža lep duh od sebe daje, tako tudi Marija puhti od sebe prijeten duh vseh čednost. Kakor je roža s ternjem obdana, tako je Marija bila s terpljenjem obložena. Kakor roža zelene peresca ima, tako tudi Marija nam upanje večnega veselja dela.

Slišali smo pa tudi, da je naša dolžnost, da Mariji enaki postanemo, da smo sramožljivi in čisti, da se lepo kerščansko obnašamo in njene čednosti posnemamo, da terpljenje voljno nosimo in vselej z Jezusom in njegovo gnado zedinjeni vredna dela za nebesa delamo. — In glejte, če bomo tako tudi mi vsak zase lepa, cveteča, dišeča roža po zgledu skrivnostne rože device Marije, potem jej bodemo dopadli. In če bomo med seboj s kerščansko

ljubeznijo sklenjeni, bomo mi vsi skupaj najlepši rožni venec, ktere-
rega bo Marija vesela. Potem nas bo tudi rada uslišala, kolikorkrat
bomo klicali: O Marija, skrivnostna roža, za nas Boga prosi! Amen

Pridiga za XXI. pobinkoštno nedeljo.

(Odpuščati razžaljenje smo dolžni; gov. L. M.)

„Hudobni hlapec, ves dolg sem ti od-
pustil, ker si me prosil; ali nisi bil toraj
tudi ti dolžen usmiliti se svojega so-
hlapca, kakor sem se jes tebe usmilit?“
(Mat. 18, 32.)

V v o d.

Vsak grešnik je pred Bogom dolžnik. Evangeljski hlapec, ki je bil dolžen svojemu gospodu deset tisuč talentov, pomenja ves človeški rod, in seobno vse grešnike; in kje je pač kak človek, kateri bi ne bil primoran spoznati z Davidom: „Čez glavo so mi zrastle moje hudobije, in me tlačijo (težé) kakor težko breme.“ (Ps. 37, 5.) „Obdalo me je nadlog brez števila; vjele so me moje pregrehe, in jih ne morem pregledati. Več jih je, kot las na moji glavi.“ (Ps. 39, 16. 17.) Marsikterikrat že smo se spovedovali zavoljo tega dolga (bremena) pregrehe Bogu, svojemu Gospodu, na spovedi; in ker kakor evangeljski hlapec, nismo imeli ničesar, s čemur bi bili zamogli poplačati svoj dolg, bil je Gospod tolikanj dober, in nam je skesanim in prosivšim odpustil ves dolg. Kako pa je to, da nismo tudi mi ravno tako dobrotljivi do bližnjega? Kako, da pri slehernem razžaljenju mislimo le koj na maščevanje? Ne, ljubi moji! tako ne smemo več ravnati, se ne več znašati nad bližnjim zavoljo razžaljenja, temveč ga voljno prenašati, voljno preterpeti; zakaj to je:

I. volja božja,

II. pa tudi nam velik prid.

Te dve resnici vam bom skušal danes razkazati s pripomočjo sv. Duha.

I. d e l.

Mi smo le radi napéne misli, da vse razžaljenje pride le od našega bližnjega. Pa ni taka; temveč nam ga 1. Bog pošilja,

in nas 2. tudi uči s svojim zgledom, kako naj razžaljenje prenašamo.

1. Lepo nam razlaga to resnico kraljevi prerok David, kedar pravi: „Nespametnim si me dal v zasmehovanje; jes pa sem omolknil, in nisem odperl svojih ust, ker si ti to storil.“ (Psalm 38, 9.) Ti si to storil, pravi David, to je: Ti si to dopustil. Razžaljenje samo po sebi je seer greh, se ve, da ni prišlo od Boga; Bog pa je tako naravnal, in njegova volja je, da je to razžaljenje, ki človeka, kterega zadene, teži, mene zadelo, in nikogar drugega ne. Dopustil je namreč Bog po neizvedljivih sklepih svoje neskončne modrosti to nadlogo nad nas, da bi ali poskusil našo čednost, ali nas pokoril za naše grehe, ali nas pripravil k spoznanju samega sebe. O tem nam pripoveduje sv. Bernard prelepo priliko: „Bog je tako rekoč kovač, naši bližnji (drugi ljudje) pa so kladva in pile, s kterimi nas hoče očistiti od riže (žlindre) naših grehov, ali nam narediti ali izkovati krono večnega plačila.“ Po tem takem, ljubeznjivi poslušavci! nikakor niste nesrečni, temveč „blagor vam, kedar vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili zavoljo Jezusa; veselite se, in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“ (Mat. 5, 11, 12.)

2. Le pomislimo, koliko razžaljenja in krivice je bilo storjenega Jezusu. „Bil je postavljen v znamenje, kteremu se je zopergovorilo.“ (Luk. 2, 33.) Judje so rekli: „Mi vemo, da je ta človek grešnik.“ (Jan. 9, 24.) Iz Nacareta je; „more li kaj dobrega biti iz Nacareta?“ (Jan. 1, 46.) „Glejte! ta človek je požrešnik in pijanec, colnarjev in grešnikov prijatelj.“ (Mat. 11, 19.) Kako krotek pa je bil Jezus vsigdar do svojih razžaljivcev. „Kristus je terpel,“ pravi apostelj Peter „ter vam zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah: kteri, ko je bil preklinjan, ni klel.“ Sv. Krizostom o tem govorivši opominja tudi še te le okoljščine, da je bilo Kristusu storjeno to razžaljenje v pričo celega mesta, vpričo vseh Judov in tudi vseh tujcev; ti pa, moj kristjan! nočeš prenašati nobenega razžaljenja, in če bi bili tudi le samo nekteri ljudje pričujoči? (Homil. 88. in Matth.) Pomislimo nadalje, kako močno je bil razžaljen usmiljeni Jezus poslednje ure življenja. Nehvaležni apostelj ga poljubovaje izda sovražnikom; in Jezus se ne huduje nad njim, ampak milo ga posvari z ljubeznijo. Lažnjive priče vstajajo, in po krivici tožijo Jezusa pred sodnikom; Jezus pa molči, in se še ne zagovarja ne. Sirovi vojščaki ga nečloveško stepó, s ternjem kronajo, zapljujejo, zasmehujejo in zaničujejo; Jezus pa vse voljno preterpi. Težek križ mu navalé na razbite rame, ga sujejo, pehajo, tepó pod težkim bremenom, in ljubi Jezus se kar nič ne pritoži in je ves voljen, ves vdan. Na goro ga privlečejo, na križ pribijejo, strašno zasramujejo, gerdo preklinjajo; in zdaj še le Jezus usta odpre, pa ne da bi klel in rotil svoje morivce, temveč da bi molil za-nje. Zdihnil je in rekel: „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“

II. del.

Če pomen in ceno razžaljenja prav spoznamo, ne moremo tajiti, da nam je razžaljenje koristno in si zasluženja ž njim nabiramo. Ali je namreč res, kar nam razžaljivci oponašajo, ali pa ni res. Če je res, imamo 1. priložnost, se poboljšati; če pa ni res, je 2. naše zasluženje in naš dobiček še večji.

1. Ko je Semei zaničeval Davida, David ni pustil, da bi se bil kdo znošil nad njim zavoljo tega razžaljenja, ampak je še clo veleva, naj zaničevanja njegovega nikar ne vstavljajo. Rekel je: „Pustite ga, naj me preklinja na povelje Gospodovo, morda se bo Gospod ozerl na moje žalost, ter mi skazal kako dobroto za to kletev.“ (II. Preg. 16, 12.) „Če bi smeli kdaj koga sovražiti, bi morali pred drugimi sovražiti prilizovavca, nikar pa tistega, ki nas žali,“ govori sv. Krizostom, „zakaj prilizovavec nam naredi, in scer še tako, da sami ne čutimo, več škodo, kakor nam jo naredi tisti, ki nas zasramuje. Kdor nam očituje naše pomotljeje, nas poboljša, ter naredi, da postanemo iz hudobnih dobri ljudje. Priča tega nam je cestninar. Njemu je očitoval farizej njegove pregrehe, in mu je s tim pripomogel, da je bil cestninar opravičen. Očitovanje in zmerjanje je bilo videti kot razžaljenje, in vendar mu je ravno to poskerbelo in skovalo krono opravičenja.“ Enak zgled nam pripoveduje sv. Avguštin od svoje matere, svete Monike. Monika je poprej navado imela, včasih skrivaj kaj piti. Enkrat pa ste se z dekle nekaj sporekle, in dekla jo je s pijanko zmerjala. Na to očitovanje Monika spregleda, spozna svojo zmoto, ter se poboljša. Kaj pa boš ti storil, ljubi moj kristjan! Boš mar razžaljenje povračal za razžaljenje? O nikar! marveč moraš svojega bližnjega za to še ljubiti in ga zahvaliti; zakaj on ti prav za prav ni storil nobenega razžaljenja in krivice, temveč ti je le povedal, kaj ljudje od tebe mislijo. Če imaš pa to za razžaljenje, poboljšaj se (sv. Izidor), in zahvaljaj z Davidom rekoč: „Gospod, dobro je, da si me ponižal.“ (Ps. 118, 71.)

2. Če pa ni res, kar ti očitujejo, zahvaljaj Boga, da ti je dana priložnost, nabirati si obilno zasluženja. Zatoraj pravi sv. apostelj Pavelj (II. Kor. 12, 10.): „Vesel sem svojih nadlog in britkost. Zakaj obilnejša in težavnejša ko je zmaga, obilnejše je zasluženje; veličastnejša pa ni nobena zmaga, kakor če premagamo sami sebe.“ Modri mož pravi v sv. pismu: „Poterpežljivi človek je boljši od močnega človeka, in kdor premaga svoje serce (samega sebe), je boljši (več vreden) od tistega, ki je prisilil mesto, da se mu je vdalo.“ (Prov. 16, 2.) Čas, o katerem prejemljemo razžaljenja, je čas, o katerem zamoremo Bogu dopasti. (Ps. 68, 14.) Razžaljenja namreč se lahko poslužimo v to, da se ž njim povzdigujemo v nebesa. Z Davidom lahko rečemo: „Zavoljo tebe zasramovanje terpim; zavoljo tebe pokriva sramota moje obličje.“ (Ps. 68, 8.) Kako poterpežljiv je bil David; in zavoljo te svoje krotkosti in poblehnosti

je pričakoval milosti od Boga in dopadenja božjega. Rekel je: „Gospod! spomni se svojega služabnika Davida in vse njegove krotkosti!“ (Ps. 131, 1.) „Ali ne vidiš,“ govori o tem sv. Krizostom, „da pravični prav velikodušno prenašajo storjena razžaljenja, ker so jim tista dajala priložnost, doseči veliko stopinjo nebeške časti.“ — Ali pa aposteljni kako veseli so bili, ko so bili tepeni in so preganjanje terpeli za Jezusovega imena del. — Tako tudi drugi svetniki, in med njimi sv. Uršula. Sv. Uršula je bila nek kraljevega rodu na Angleškem doma. Pokazala je že v mladosti, da bo imenitna svetnica. Zalo je bilo njeno obličje, ali lepše so bile nje čednosti. Na Francoskem si je tisti čas nek vojvoda lepo deželo v vojski osvojil, in jo razdelil med svoje vojščake. Vojščaki so hotli imeti žene iz svojega kraja; poslali so toraj po neveste na Angleško. Veliko lepih mladih devic je bilo nabranih in med njimi najimenitneja sv. Uršula, obljubljena nekemu vojvodu. Če se je ravno devicam tožilo po svoji domovini, vendar so se Bogu v roke podale, in so jih peljali čez morje na Francosko zemljo. Božja volja pa ni bila, dati jih posvetnim ženinom; izvolil jih je Jezus za svoje neveste. Hud vihar navstane, ter zanese ladije na Nemško, in prišle so v imenitno mesto, po imenu Keln na Rajnu. V tem kraju je ravno strašna vojska grozovitega Atila ležala, kateri je razsul toliko lepih mest, pomoril toliko ljudi po naših krajih. Divji, neverni vojščaki so se devic lotili; ali sv. Uršula se vstavi, in svoje tovaršice serčno nagovori, rajši umreti, kot dovoliti v pregreho. Po zgledu svoje voditeljice so vse device ostale zveste Bogu, voljno prevzele terpljenje, in rajši dale življenje kakor devištvo. Serditi vojščaki so device s sulicami pomorili, in s pšicami postrelali. Vse so umerle, ali angelji so nesli nedolžne duše v nebeško kraljestvo, kjer se med njimi zdaj sv. Uršula veseli.

Sklep.

Kaj ne ljubi moji! zdaj zapopademo te resnice? Prav. Zatoraj se bomo pa tudi v vseh priložnostih zadržali tako, da bomo zamogli reči z Davidom: „Gospod! dal si nas našim sosedom v zaničevanje, izročil si nas scer v zasmehovanje tistim, ki stanujejo krog nas; vse to je nad nas prišlo; mi pa na te nismo pozabili, in naše serce se od tebe ni odvernilo.“ (Ps. 43, 14, 18.) Če je pa kateri med nami tako terdovratnega serca, da ga ne omeči ne volja božja, ne njegov lastni prid, in se mu maščevanje slajše zdi od zasluženja, naj ga vsaj vendar ostraši prigodba danešnjega evangelja. Evangeljskemu hlapcu je odpustil Gospod Bog ves, neizrečeno veliki dolg. Ker se pa hlapec ni hotel usmiliti svojega so-hlapca, ki mu je bil dolžen le neko malo reč, in je šel, in ga vergel v ječo, dokler ne bo splečal dolga, se je Gospod nad njim silno razjezil. In tedaj ga je poklical, in mu rekel: „Hudobni

hlapec! ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil; ali nisi bil toraj tudi ti dolžen usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jes tebe usmilil?“ In njegov Gospod ga je v svoji pravični jezi izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga. Zdaj pa dobro zamerajte, kaj pristavlja Kristus? „Tako le pravi: Tako bo tudi moj nebeski Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih senc“. Amen.

Pridiga za XXII. pobinkoštno nedeljo.

(Nauki iz evangelja; gov. L. F.)

„Farizeji so se posvetovali, da bi Jezusa vjeli v besedi.“ (Mat. 22, 15.)

Vvod.

Vsem je znan prigovor: Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade. To nam spričujejo zgodbe sveta, to nam poterja tudi današnje sv. evangelje. Najhuje so Jezusa sovražili farizeji in ker niso mu mogli škodovati naravnost in očitno, hotli so to storiti po zvijačah. Mislili so, nihče ne more pregledati njihove zvijačnosti; pa v zanjke, ktere so Jezusu nastavljali, so se sami vjeli. Zvežejo se s svojimi nasprotniki in pošljejo k Jezusu učence z vprašanjem: „Ali se sme cesarju dacija dajati?“ — Sodili so pa tako-le: Ako poreče: da se sme dajati, zameril se bo Judom, ki so le z nevoljo bili pod Rimljani in rimskim cesarjem in so terdili, da Judje ne smejo hajdom dacije plačevati. Ako poreče: da se ne sme dajati, zatožili bi ga kot puntarja pri Rimljanih. Jezus pa je pregledal njih hudobo in ne reče, ali smejo ali ne smejo dajati dacijo, ampak reče: Pokažite mi dagni denar. Denar so pa takrat imeli rimski, s podobo in napisom rimskega cesarja. Zato jim reče: Čegava je ta podoba in napis? Mu rekó: Cesarjeva. Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega. — Tako so padli v jamo, ktero so Kristusu skopali in se vjeli v zanjke Gospodu nastavljene. Tako je bilo vselej. Ljudje so modri, Bog pa je neskončno moder in v svoji modrosti prekriža in zmede nakane hudobnežev. Zaupajmo božji previdnosti! Premišljujmo današnje sv. evangelje. Kratko je, nektore lepe nauke za nas ima, ktere hočemo iz njega povzeti. Poslušajte zvesto!

Razlaga.

1. „Farizeji so Jezusa skušali ter so ga hotli vjeti v besedi.“ Učenik! vemo, da si resničen . . . Torej sladke besede imajo na jeziku, hudobne nakane pa v sercih. Takej zvijači pravimo hinavščina. — Jezus je farizeje poznal, zato jim je rekel: Hinavci! — vi ste pobeljeni grobi.

Ali je hinavščine in hinavcev kaj današnje dni? O da bi je ne bilo! Le preveč je je še; so hinavci proti Bogu, in hinavci proti bližnjemu. Nekteri ljudje radi molijo in bi radi za pobožne veljali, pa serdu in sovraštva do bližnjega ne pustijo; hinavščina je to. Drugi imajo pravičnost in poštenost na jeziku, če imajo pa priložnost, se krivice ne zbojé.

Spet jih je dosti, ki se sosedu bližnjemu prijazne delajo, sladkajo in prilizujejo in s tim pokrivajo znotranje hude namene, nevoščljivost in škodoželjnost. Tudi to je hinavščina. Po hinavsko ravnao mnogokrat sosed proti sosedu, otroci proti lastnim starišem, bratje in sestre med seboj. Ta hinavščina je kriva, da eden drugemu ne zaupa in da ljubezen umira med ljudmi. Ali se pa hinavščina kristjanu spodobi? Ne, nikdar se ne spodobi, in hinavec ni vreden kerščanskega imena. Zoperna je in gnjusna Bogu, zato je Jezus farizeje tako ostro zarotil: Gorje vam pismarji in farizeji, komarje precejate, kamele požerate. — Kako bote ubežali peklu Hinavščina je zoperna ljudem; vsakdo se ogiba hinavca. Ona je sramotna kristjanu, ker ni družega, nego gerda laž. Varujmo se vsake hinavščine, do Boga, do bližnjega. Naša ljubezen do Boga, naša prijaznost do bližnjega naj bo resnična.

2. Ali se sme dacija dajati? — In Jezus odgovori: Dajte . . . Toraj vsakemu svoje: Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega. Na svetu ste dve oblasti, obe ste od Boga: posvetna oblast ali kralji in cesarji za posvetne reči, da branijo pravico, premoženje in življenje, in duhovna oblast, ktera ima posebno za duše skerbeti, da jih vodi k nebeškemu cilju. Pa vsaka teh dveh oblasti ima svoje nasprotnike. Nekteri ljudje mislijo in govorijo: Čemu posvetna oblast? Čemu kralji in cesarji? Spet drugi še očitnejše kažejo svoje sovraštvo do posvetne oblasti, in kričijo zoper vsako posvetno oblast: Ko bi kraljev ne bilo, bi bilo vse dobro. Tem in vsem ljudem enake sorte pove apostelj Pavelj poseben nauk: „Ni oblasti, kakor od Boga. (Rimlj. in v Preg. 11, 14.) „Kjer vladarja ni, ljudstvo propade.“

Zato kristjan posvetno oblast spoštuje in jej je pokoren, ker ima prepričanje, da imajo kralji oblast od Boga. Zato apostelj Peter: „Boga se bojte, kralja častite.“ (I. Pet. 2, 17.) Vladarji morajo biti; če ljudje enega zaveržejo, se jim pa več gospodovavcev na vrat vsede, in tim hujsé je jim potem. Spet drugi sovražijo duhovsko oblast, in pripustijo le posvetno oblast ali pa nobene. Tudi

terdijo in učijo: Cesarjevo je vse: človek, njegovi otroci, njegovo premoženje; vladar ali deržava sme delati s človekom, kar in kakor hoče. Lahko spoznate, da je ta nauk ajdovsk in kerščanski veri nasproten. Kakor ima človek dva dela in je iz duše in telesa, tako ste tudi dve oblasti: posvetna in duhovska. Posvetna nima nič opraviti z mojo vero in z dušo; če to dela, svoj preklic presega. Toraj vsakemu svoje, Bogu in cesarju.

Bog noče, da bi človek zavoljo njega zanemarjal imenitnih dolžnost svojega stanu, n. pr. da bi hodil po cerkvah, dela pa na polji, v hiši ali svoje rokodelstvo zamujal. Pa tudi to ni prav, da delaš, kedar te dolžnost kliče v cerkev in k molitvi, da misliš, nedelja ni za me, je le za druge, da zavoljo malega zadržka ali celo iz zanikernosti k božji službi ne hodiš. Ti ne dajaš Bogu, kar je božjega. Mnogo jih je, ki si tega nič ne štejejo v greh, goljufajo le sami sebe in svoje bližnje. Kristjani so bili vselej dobri, zvesti podložni in so še zdajne dni. Pobožnim kristjanom se danešnje dni rado očita, da nimajo ljubezni do svojega vladarja. Zato, ker tudi papeža kot najvišega duhovnega poglavarja spoznajo in častijo. Jes pa rečem: Ta, ki papeža kot duhovnega poglavarja spozna, on spoštuje in ljubi tudi vladarja, kot posvetnega poglavarja in mu je zvest podložnik.

Preljubi! dajmo vsakemu, kar mu gre: Bogu in cesarju. Bogu ljubezen in čast, vladarju pa spoštovanje, pokorščino, davke. Kdor se zoperstavlja posvetni oblasti v pravičnih rečeh, zoperstavlja se Bogu.

3. Čegava je podoba in napis? Cesarjeva.

Kristjani! vprašajmo tudi sami sebe: Čegava podoba sem jes? Ko je Bog človeka stvaril, stvaril ga je po svoji podobi, — po božji podobi. Po božji podobi sem stvarjen. Moja duša je podoba božja. Moj um je podoba najvišjega uma, — moja volja podoba najsvetejše — božje volje.

Podoba je pa le takrat dobra, kedar je reči res tudi podobna, tako da se reč ali človek v podobi lahko spozna. Ako se pa v podobi reč ali človek ne spozna, ni dobra, je za nič. Po božji podobi sem stvarjen, moj poklic je, da moram Bogu vedno podobnejši prihajati po modrosti in čednosti. Ako pa le v grehu živimo, po hudobnih potih hodimo, božjo podobo v nas gerdimo in razdiramo. Sv. Bernard kliče: O sramota, za svoje truplo, to posodo gnjusobe toliko skerbiš, za svojo dušo, ktera je podoba božja, pa nič ne skerbiš? Zakaj se valjaš v blatu, ki si poklican k najviši časti? Groza bi nas obšla, ako bi videli prederznega človeka, da sveto podobo iz cerkve vzame in jo po blatu vlačí: a veliko prederznejši je človek, ki svojo dušo, ktero je Bog stvaril po svoji podobi in jo je Kristus odkupil in očistil s svojo kervjo, ogerduje in oskrunja. Sv. Ambrož uči: „Skaži se vrednega te časti, da si po božji podobi stvarjen s tim, da živiš v lepih čednostih in

si nabiraš večnih zaslug.“ Kakor podoba na denarji kaže, od ktere-
rega vladarja in iz ktere-ega časa in kraja je, in nas uči, da mo-
ramo cesarju dajati, kar je cesarjevega, tako kaže podoba božja
v naši duši, da smo božji, in da moramo tudi Bogu dajati, kar je
njega. Komu pa mi dajamo svoj um, svojo voljo, svojo dušo? ali
Bogu? Ako so naše misli obrnjene le v posvetno, in naša volja
le to hoče, kar je zoper božjo voljo, tedaj ne smemo reči, da je
naša duša še podoba božja in tudi Bogu ne dajamo, kar je božjega.

Sklep.

Tri lepe nauke iz današnjega evangelja lahko posnemamo:

1. Hinavski farizeji so se vjeli v zanjkah. Tako se bo godilo
vsakemu hinavcu, prej ali slej. Toraj preč s hinavščino. Bodimo
odkritoserčni. Naša ljubezen do Boga, naša prijaznost do bližnjega
naj bote resnični.

2. Dve oblasti ste. Kristjan spoštuje obe in jima je pokoren
zavoljo Boga. Vsaka naj ostane v mejah po Bogu jej odločenih.
Dajmo Bogu in cesarju, vsakemu svoje.

3. Čegava podoba smo mi: Božja; toraj trudimo se, da
Bogu podobnejši postajamo. Popolnoma enaki mu nikdar ne bomo,
ker je on najpopolnejši. Podobnejši pa lahko postajamo. Čem po-
dobnejši, tem srečnejši tukaj na zemlji, tem večja čast v nebesih.
Kardinala Belarmina so prosili, da bi se dal malati: Ktere-ega
hočete malati, novega ali starega. Stari je gerd, novi še ni gotov.
Kaj moramo le mi reči, ki še nismo začeli, starega človeka iz
sebe preganjati in novega vpodabljati? — Znano je, da nobenemu
človeku svoja podoba ne dopada; premalo lepa se sam sebi do-
zdeva. Ko bi še le pogledali podobo znotranjega človeka. Koliko
gerdobe bi videli!

Kristjani, ne zabimo: Po božji podobi smo stvarjeni, po
božji volji tudi naj živimo! Amen.

Pridiga za zahvaljeno nedeljo.

(Zakaj in kako se moramo Bogu zahvaliti? gov. J. A.)

„Dajte toraj cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega“ (Mat. 22, 21.)

V v o d.

„Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu kar je božjega,“ tako nas Jezus uči v današnjem sv. evangeliju. — Kaj pa imamo cesarju dajati, kaj smo mu dolžni? Cesarju smo dolžni spoštovanje, pokorščino in davek. Spoštovanje in pokorščino še radi dajejo cesarju — le davki, ti so odveč. Marsikteri bi rad videl, da bi jih nič ne bilo treba odrajtovati, kakor Judje, ki so Jezusa prašali: Kaj praviš, ali se sme cesarju davek dajati? — Res, da so davki zmiraj večji, v nekterih hišah jih že skoraj zmagati ne morejo; pa kakor se vidi, bodo še narastli.

Pa ni drugači, ljubi moji! če tudi težko, odrajtovati vendar moramo davke; ti so neobhodno potrebni, da naša država, da človeška družba obstati zamore. Zato vas tudi ne mislim danes opominjevati, da morate davke plačevati, ampak opominjati vas hočem, da tudi Bogu daste, kar je božjega; namreč čast in zahvalo za pridelke zemlje — ker danes je zahvaljna nedelja nalašč za to postavljena. — Govoril bom toraj danes:

1. Zakaj se imamo Bogu zahvaliti?
2. Kako se mu imamo zahvaliti? Pripravite se!

Razlaga.

Zakaj se imamo Bogu zahvaliti?

1. Za vse dobrote na duši in na telesu — danes pa še posebno za poljske pridelke. Tistemu, ki nam nič ne da, nismo hvaležnosti dolžni; tistemu pa, ki nam največ da — pa tudi največ hvaležnost. Zdaj nas pa vera uči in sami iz lastne skušnje spoznamo, da vse, kar smo in kar imamo, je od Boga; toraj smo njemu tudi največ čast in hvalo dolžni — tako hvalo, da se sami še vredno zahvaliti ne moremo, ko bi tudi nič drugega ne delali, kakor noč in dan le Boga hvalili. — Zato so trije mladenči, ko so iz ognjene peči Babilonske prišli, Bogu hvalno pesem zapeli. In v tej kličejo in porajtujejo vse stvari, da bi ž njimi vred Boga hvalile. Da bote slišali, kako so Boga hvalili, naj vam jo nekoliko povem: (Glej Danijelj 3, 52—90). Tako duhovni tudi vsak dan po sv. meši Bogu hvalo dajejo.

2. Drugo vprašanje pa je, ali se moramo letos tudi tako

zlo Bogu zahvaliti, kakor druge leta, — ali pa malo manj, ker smo manj prijeli? Oh, ljubi moji, če nam Bog veliko ali malo da — je vendar le vse njegovo. Naj bo tedaj veliko ali malo, za vse se imamo enako priserčno zahvaliti. Dober otrok očeta tudi zahvali, če se je morebiti kak manjši košček odrezal; le hudobni, razvajeni otroci se kujajo in godernjajo, če morebiti kak manjši košček dobé ali pa ga še nazaj položé ali zalučé rekoč tega pa nočem, je premajhen. Ali bomo mi tudi tako delali? Bog obvaruj. Tudi za manjši košček kterega nam je letos dal, mu moramo biti hvaležni. Res, letošnja letina je še manj kot srednja, je bolj na slabo stran. Samo sena je bilo dokaj, in pšenica je precej dobro obrodila, drugi pridelki pa so bili bolj srednji ali pa pičli — nekteri so clo odrekli — tako namreč nekteri repe in zelja nič ne bodo imeli. Košček tedaj, kterega nam je Bog letos odrezal, je bolj majhen, pa ga moramo vendar s hvaležnim srcem sprejeti, saj je vendar le dar božji. In če je naš košček majhen, poglejmo okoli sebe in bomo videli, da drugod še takega koščeka niso dobili. Kakošni reveži so tam, kjer jim je letos vse pogorelo; postavim v Logatecu; ali pa kjer jim je povodenj pokončala, kakor na Ljubljanskem močvirju, kjer so trikrat sejali, pa jim je trikrat setev potonila; ali pa v Ameriki, kjer so jim kobilice v nekterih krajih do čistega pojedle, večidel pa na pol, ali pa v Srbiji in Bolgariji, kjer je Turška vojska vse pomandrala in borni ljudje na tavzente brez jedila in potrebnega oblačila s strahom zime pričakujejo? To pomislimo, ljubi moji, in bomo hvaležni za ta košček; če je tudi majhen, je vendar še večí, kakor drugod. (To naj se prenapredi po potreb.)

3. Pomislimo pa tudi, da Bog vselej najboljše namene ima. Nekteri oče ali mati otroku včasih nalašč kak malo manjši košček odreže, da vidi, kako se bo otrok obnašal; če tudi manjši košček hvaležno sprejme, mu precej še nekaj prida; ali pa drugikat več odreže; če pa godernja in se kuja, mu pa še to vzame. Tako nas Bog tudi letos skuša; če bomo za to hvaležni, nam še letos lahko na drugo vižo kaj priverže, ali pa drugo leto boljše letino pošlje; če pa ne bomo za to hvaležni, nam še to lahko vzame.

Pa tudi tisti, kterega je letos kakošna posebna nesreča zadela pri živini, ali splòh pri gospodarstvu, se mora Bogu tudi za nesrečo zahvaliti. Bog mu je morebiti to nesrečo poslal, da ga je hujše nesreče obvaroval. In včasih je le naša sreča, kar se nam zdi nesreča. Velikokrat je časna nesreča dušni dobiček; grenka je pa vendar svoje dobro ima; in pravi kristjan je tudi za nesrečo Bogu hvaležen. V nekterih krajih, posebno pri gospodi imajo navado, da, če starši otroke natepejo zavoljo kakošnega pregreška, morajo otroci priti in staršem roko poljubiti; pri vojacih, ko so jih še s palicami topli, je moral vojak stotniku se za kazen zahvalit priti. In po pravici; kazen tepenje je grenko, pa vendar

koristi, če nas tedaj Bog včasih tepe in po pravici, ne smemo hudovati, ampak roko poljubovati, ki nas po pravici tepe za naše grehe.

Pa saj bi bilo tudi čudno, ko bi nas Bog obsipal z dobrotami, ko smo tako hudobni; nekteri ne nehajo pred, da mora Bog kaznovati; nekteri neporedneži so cele noči upili in rjuli, jih je ja moral Bog tudi slišati in šibo v roko vzeti. Velikokrat pa potlej zavoljo takih še drugi pravični terpé.

Da je letos slabša letina, nam ni treba biti žal. Za dušo bo še boljši. Saj skušnja uči, da v obilnosti človek le prerad na Boga pozabi, v pomanjkanji pa bolj na-nj misli. Jes rečem, da bo letos veliko manj greha storjenega, ker je slaba letina, kakor bi ga bilo, ko bi bila dobra. Nekteri božje dobrote tako rekoč proč lučajo, ki jih nezmerno uživajo in zapravljajo. Pameten kristjan v dobrih letinah za slabe kaj prihrani; zapravljivec pa misli, da mora berž vse končati in ne skerbi za prihodnjost; tacega potlej vsaj pomanjkanje izuči. Kakor nekteri z božjimi darovi delajo, vsaj je še res dobro, da nam Bog še kaj da. Najgerša nehvaležnost zavoljo pridelkov je gotovo požrešnost in pijanost. Bog nam sadežev in pijače ne da zato, da bi njega žalili in sebe končevali; ampak da bi zmerno jih uživali, za poznej kaj hranili in bližnjemu kaj pomagali. Ali je pa potlej čudno, da tudi dobra letina nič ne zda, ko nekteri vse sproti poženejo, ali pa že naprej popijejo, kakor postavim na Poljskem, kjer so neumni ljudje cele vasi zapili in judom za žganje prodali. Pijanost je tam taka in zavoljo tega pa tudi pomanjkanje tako veliko, da je morala gosposka posebno postavo narediti. Meni je silno všeč in ko bi jes imel govoriti, še danes bi se imela tudi pri nas vpeljati. Postava je taka:

1. Kdor se očitno vpijani, da tacega v oštariji ali na ulicah dobé, bo tri dni ali clo celi mesec zapert ali pa plača 50 gold. Ta kazen zadene tudi oštirja, ki že pijanemu ali pa smerkolinom piti da.

2. Oštir ne sme pijanca tožiti za dolg na pijači narejenega, če mu je potlej še dajal, dokler še perve cehe ni plačal.

3. Kdor je bil na leto trikrat zavoljo pijanosti kaznovan, ne sme več v oštarijo doma in v okolici, kar se očitno oklicé in če mu kdo vendar še da, zapade kazni 50 gld.

4. Oštirjem, ki pijancem še dajejo in so bili že večkrat zavoljo tega kaznovani, se vzame pravica, dalej točiti. Če ne bo boljši, bo tudi pri nas take postave treba.

Sklep.

Pa naj sklenem. Res, ljubi moji, spoznati moramo, da smo letos manjši košček dobili; pa spoznajmo tudi, da še tega nismo vredni. Tudi za majhnega se zahvalimo, ker vidimo, da drugi še tacega niso prijeli. Zahvalimo se pa tako, da bomo božje darove

po pameti, zmerno, kar je prav vživali; da nam bo Bog drugo leto veči kosce dal.“ Pa za letošnjega ga prav iz serca zahvalimo in rečimo potlej po meši: Te Deum! Tebi o Bog! bodi čast in hvala na vekomaj. Amen.

Pridiga za obletnico posvečevanja vseh cerkev.

(Kje naj molimo; gov. M. T.)

„Danes je tej hiši zveličanje došlo.“
(Luk. 19, 9)

Vvod.

Ni ga bilo še od začetka sveta nobenega ljudstva, ki bi ne bili v enega, ali v več bogov verovali, in jih z darovi in z drugimi službami častili. Poznanemu Bogu kakor nepoznanim malikom so postavljali veličastne poslopja, in v njih zažigali bolj ali manj dragocene darove. Še pri ajdih je bila vera v neke višje bitja od človeka tako splošna, da nek pisavec pravi, ložej se dobi mesto brez kralja, brez obzidja in tergovstva, kakor mesto brez tempeljna in brez službe božje. Znamenito pa je, kar so ajdje v svojih zmotah mislili, da namreč njih bogovje niso nikjer drugod pričujoči, kakor v tempeljnih, in toraj se tudi le v tempeljnih zamorejo na pomoč klicati. To prazno vero je sv. Pavelj celo v Atenah našel, in zato jim je v svoji pridigi rekel: „Bog, ki je naredil zemljo in vse, kar je na njej, On, ki je Gospod nebes in zemlje, ne stanuje v tempeljnih, ki so z rokami narejeni;“ ni ga zamoremo povsod častiti in moliti. In ravno tak odgovor je dal sv. Justin marternik ajdovskemu sodniku v Rimu, ko ga je bil vprašal, kje da Bog kristjanov stanuje, in kje da so kristjani k molitvi shajajo. Rekel mu je: „Bog kristjanov ni v enem kraji zapert; on napolnuje nebo in zemljo, in verni ga vse povsod časté.“

Ravno tako ste že slišali, da so Judje ob Kristusovem času terdili, da se Bog ne more nikjer drugod moliti, kakor v Jeruzalemskem tempelju, in Samarijani zopet, da ne drugod, kakor na gori Garicim. Kristus pa je Samarijanki rekel: „Žena, veruj mi, da bo prišla ura, ko ne bote ne na tej gori, ne v Jeruzalemu Očeta molili,“ ampak po vseh krajih in po vsem svetu se mu bodo molitve opravljale in se mu darovi prinašali; in ta čas je ravno s kerščanstvom nastopil, ko svojega nebeškega Očeta povsod, zlasti pa še v svojih cerkvah molimo.

Ne manjka se pa tudi med kristjani tacih, ki po ajdovski in

po judovski šegi mislijo, da ne morejo nikjer drugod moliti, kakor le v cerkvi, in so zato vsi žalostni, ker jim posvetne opravila ne pripuščajo, da bi vsak dan v cerkev hodili. Ne manjka se pa tudi taci, ki mislijo, ker se Bog lahko povsod moli, da jim toraj tudi ni treba v cerkev hoditi. Zato bom danes tem obojim pokazal

1. da zamoremo vse povsod moliti in
2. da pa še posebno molimo v za to posvečenih hišah božjih. Poslušajte!

Razlaga.

1. Ne le kerščanska vera, ampak tudi naša pamet in zgledje svetnikov nas učé, da naj Boga po vseh krajih z molitvami in z drugimi pobožnimi vajami častimo. Sv. vera namreč nam pravi, da Bog ni le v naših cerkvah pričujoč, ampak, da ga ni nobenega kraja, kjer bi ga ne bilo, in prav bistroumno je nek mladeneč na vprašanje: Ce ve, kje je Bog? odgovoril, da naj mu poprej povejo za kraj, kjer bi ga ne bilo. Kakor je pa Bog povsod pričujoč, tako tudi povsod bogastva svoje milosti in svoj blagoslov nad nas razsipa. „Gospod, pravi sv. pismo, je blizo vsem, ki ga kličejo; v njem živimo, se gibljemo in smo“. Več kakor spodobno je toraj, da povsod pričujočega in tako dobrotljivega Boga na vseh krajih častimo, hvalimo in molimo.

Z vero se vjema naša pamet, ktera zahteva, da služabniki ali podložni svojemu gospodu ne le v njegovem poslopji, ampak povsod, kjer ga vidijo, dolžno spoštovanje skazujejo. Ravno tako se spodobi, da tudi mi svojemu Bogu, svojemu najvišjemu Gospodu in kralju, ne le v cerkvah, ampak povsod, kjer se nam sled njegove pričujočnosti razodeva, dolžno čast in hvalo dajemo. Lepo od tega govori sv. Avgustin rekoč: „Nekdaj je bilo Judom zapovedano, da naj v tempeljnu Boga z darovi in z molitvami časté, kterega si je sam v svoje stanovališče izvolil in posvetil; nam kristjanom pa je vsak kraj postal hiša molitve, in kjerkoli smo, si lahko postavimo cerkvico za molitev, ako le hočemo.“ In sv. Krizostom piše: „Nikar ne reci, jes živim na svetu, in sem vsak dan s tavžent skerbmi in opravili obložen; jes sem pravdnik, in v svoje pravde tako zamotan, da ne vtegnem na drugega misliti; moja služba ne uterpi, da bi v cerkev hodil, ter molil in pri službi božji bil. Tega nikar ne reci, ti le sam sebe goljufaš. Kjerkoli si, lahko postaviš oltar, da na njem Bogu prineseš darove svoje molitve. Da pobožno moliš, ni vselej treba poklekniti, rok proti nebesom vzdigniti, ustnic premikati in se na persi terkati; dosti je, da svojega duha k Bogu povzdigneš, in se ž njim zaupljivo pogovarjaš. To pa zamoreš vselej in na vsakem kraji, ali bodi v pisalnici, ali v štacuni, ali zunaj na polji, ali pri svojih domačih opravilih. Ako pa misliš, da ne moreš drugod moliti, kakor v cerkvi, ti hočem pokazati, da

imaš povsod, kjer si, cerkev sebo. Ti sam si Bogu posvečen tempelj. Le zberi se v duhu in idi v svoje serce; tu boš našel pričujočega svojega Boga in ga lahko z notranjo molitevjo častil. Ali ne veste, vprašuje apostelj, da ste tempelj božji?"

Če je Zveličar kdaj rekel: „Kedar moliš, pojdi v svoj hram, zapri vrata in moli skrivaj k svojemu nebeškemu Očetu“, je po besedah sv. Ambroža s tem le farizeje grajal, ki so za ljudske hvale voljo očitno molili. Ako pa ti želiš, vselej skrivaj moliti, se spomni, da imaš v gori in na polji, na potu in povsod skriven hramček pri sebi, in to je: tvoje serce. Le pojdi va-nj in moli, misli na Boga, govori z njim, zdihuj k Njemu, toži mu svoje reve in nadloge, hvali ga in zahvaljuj se mu za prejete dobrote! Tako zamoreš vselej in povsod brez zadržka svoje molitve opravljati.

To umetnost nas učé svetniki božji. Sv. Katarina Sienska je še poprej, predno je redovnica postala, obljubo vednega devištva storila in si Kristusa za svojega ženina izvolila. Njenega očeta je to silno razkačilo, in očital jej je z ostrimi besedami. Prepovedal jej je od tistega časa v cerkev hoditi in jej velel, da je morala doma v kuhinji najbolj zaničljive dela opravljati. In kaj je storila, da se Bogu ni zamerila in da je bila ob enem tudi očetu pokorna? V svojem sercu si je naredila majhino molivničico. V tej so bile vse nje misli, želje in prijetnosti. Tu je njena duša pred Gospodovim obličjem ležala in mu darove prinašala. Iz te serčne molivnice se ni dala odtergati, naj je tudi morala sem ter tje, gori in doli letati. Akoravno so bile njene roke pri težkih delih, in njene oči v kuhinji, od dima in soparice solzne, bila je vendar njena pobožna duša v notranji molitvi z Bogom sklenjena, in v tem je živela najslajšo tolažbo in neizrekljivo veselje. — Kar je storila sv. Katarina Sienska, ravno to vsak izmed nas zamore storiti, in potem ne bo ne žalosti ne pritožb, kedar te bodo dolžnosti tvojega stanu od cerkve zadrževale.

Da se pa ne bo nihče s svojimi domačimi opravili izgovarjal, naj še opomnim serčne udove Judit, od ktere sv. pismo pravi, da je po moževi smerti veliko bogastvo, veliko družine, pristav, črede ovec in goved v skerbi imela. Vendar pa si je vsak dan vzela čas za molitev in službo božjo. Sv. pismo pravi, da si je v zgoršnjem delu svoje hiše naredila majhino stanico, kamor se je hodila z deklami vred zapirat, kedar je svoje vsakdanje molitve opravljala. S tem je Judit pokazala, da ni ravno treba v kak samostan iti ali se v puščavo podati, kateri hoče moliti, da ga posvetni hrup ne bega; temuč da se tudi lahko v taki hiši, kjer je zmiraj sedaj to, sedaj drugo delo na versti, lahko za čas za molitev najde.

Iz tega pa, kar sem vam do sedaj pravil, si nikar nobeden ne misli, da ni potreba v cerkev hoditi molit. S tem sem vam le hotel pokazati, da izgovori tistih nič ne veljajo, ki pravijo, da za voljo časnih skerbi in opravil ne morejo ali ne utegnejo moliti,

ker zmiraj v svojem srcu seboj nosijo Boga in oltar, na katerem mu lahko svoje opravila v molitvi posvečujejo. In k tej molitvi jih priganja sv. vera, njih lastna pamet in zgledi svetnikov.

2. Dasiravno pa na to vižo lahko povsod k svojemu Bogu molimo, vendar so pa še cerkve posebni kraji za molitev, in mesta, kjer Bog naše molitve posebno rajše uslišuje. Sv. Tomaž Akvinski zlasti tri vzroke našteva, zakaj da ima v cerkvi naša molitev posebno moč. Ti vzroki so 1. svetost kraja, 2. skrivnosti, ki se v njih obhajajo, in 3. množica molivcev.

a) Kar svetost tega kraja zadeva, veste, da so naše cerkve božje hiše, to je: sveti kraji, ki so zgolj za počesčenje troedinega Boga odbrani in po škofovih rokah posvečeni, ali vsaj po mešnikovih rokah blagoslovljeni. Na teh krajih smo toraj bližej svojega Boga in vse, kar tukaj vidimo in slišimo, nas nanj do živega spominja. Zato se lepo ozaljšane in posnažene cerkve ne le faram v čast, temuč tudi spričevanje dajejo, kakošen je dušni stan faranov. In sami po sebi lahko veste, kako z veseljem vam gre molitev od serca, kedar v kako lepo ozaljšano hišo božjo pridete, ker vas ta na božjo bližavo in na lepoto nebeškega Jeruzalema toliko bolj spominja. Zato si je sv. Hieronim tolikanj želel stanovati v Betlehemu, kjer je stala Zveličarjeva zibel, zaupajoč, da bo ta sv. kraj namestil, kar je njegovim molitvam gorečnosti primanjkovalo. Tudi Sirski poglavar Naaman je mislil, da molitev na svetem kraji opravljena pri Bogu veliko zamore. Zakaj ko se je na povelje preroka Elizeja sedemkrat v Jordanski reki umil in je bil od svojih gob ozdravljen, je potem preroka prosil, naj mu dovoli toliko zemlje z Judeje sebo vzeti, kolikor ste mogle dve mulji nesti, kjer si je s to zemljo hotel doma oltar narediti, kjer bi bil Bogu svoje darove prinašal. Kar si je toraj Naaman od Judovske zemlje domišljjal, to se nahaja v naših cerkvah, namreč blagoslovljena in posvečena zemlja, ktera tudi molitve tu opravljene posvečuje in Bogu dopadljivše dela. Od tod prihaja tudi obiskovanje romarskih cerkev, ker je Bog sam kake take kraje ali s posebnimi prikaznimi, ali pa s čudeži posvetil. Zato se mi zdi, da nam Bog vselej, kolikorkrat v kako cerkev stopimo, veli, kakor kdaj Mojzesu v puščavi, ko se mu je v gorečem germu prikazal, rekoč: „Sezuj svoje črevlje; zakaj kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja.“

b) Naše molitve v cerkvi imajo večo moč za voljo skrivnosti, ki se tukaj opravljajo. Tu se delé sv. zakramenti, ki so živi studenci božjih gnad, v katerih svojo dušo očiščujemo in poživljamo za večno življenje. Tu se vsak dan obhaja največa skrivnost sv. vere, namreč včlovečenje Sinu božjega in naše odrešenje po njem, ker se Kristus, ki je bil rojen iz Marije device, in je na sv. križi za nas svojo kri prelil, pri daritvi sv. meše na nekervavo vižo Očetu daruje, in nam sad svojega odrešenja okušati daje. Ako je

pa Bog že Salomonu rekel, da si je Jeruzalemski tempelj za svoje stanovanjšče izvolil, da v njem ostanejo njegove oči, njegovo serce in njegovo ime, se lahko umeje, da je Bog pripravljen, molitve toliko bolj še le v naših cerkvah usliševati, kjer se mu njegov najljubeznjivši, edini Sin po mešnikih vedno daruje, in kjer on sam v zakramentu sv. rešnjega Telesa med nami prebiva. „Med tem velicim darom, pravi nek učenik, leže angelji z vsem spoštovanjem na svojih obrazih, in ko je dokončan, se vzdignejo s hitrimi perutami, in nesó v svojih rokah s Kristusovo najsvetejšo kervijo napolnjeno posodo. Tu to božjo kri razlijejo na grešnike, da njih terdobo meče; na duše pravičnih, da jih v dobrem uterdujejo; na nevernike, da jim temo preganja; na uboge duše v vicah, da plamen tolaži in gasi.“

c) Naše molitve v cerkvi imajo posebno moč še za voljo velike množice molilcev. Kaj ne, kedar je treba sovražniku kako trdno in dobro ograjeno mesto vzeti, enega ali dveh vojščakov ni zadosti, mora jih na tavžente priti. Ravno tako je z molitevjo. Molitev, ki jo en sam opravlja, nima take moči, kakor jo ima molitev, ki je bila od obilne množice združeno opravljena. Saj še pri ljudeh prošnje večih več zmorejo. Tako je tudi pri Bogu. Kristus sam je rekel: „Kjer sta dva, ali kjer so trije v mojem imenu zbrani, sem jes med njimi.“ Ako pa Zveličar že dvema ali trem to obljubo stori, koliko bolj bo še le uslišal molitev, ki jo cela truma pobožnih vernih opravlja?!

Sklep.

Več, mislim, da mi ni treba govoriti, naj bi vas prepričal, da molitev, v cerkvi opravljena, pri Bogu še posebno veliko zmore. Le toliko vam priporočim, da radi hodite obiskovat hiše božje, kedarkoli vam vaše časne opravila to storiti pripuščajo. Tako bo tudi vam po teh hišah božjih zveličanje došlo. Ako pa za voljo posvetnih opravil ne morete vsak dan ali pogostoma lesem zahajati, posnemajte sv. Katarino Siensko, ter na oltarji svojega serca Bogu darujte svoje križe in terpljenja, in prenašajte jih z vso vdanostjo v njegovo sveto voljo, in tudi tako smete pričakovati, kakor je Caheju, da tako bo še vam tolažba, in pomoč, ter vsi vaši hiši zveličanje došlo. Amen.

Pridiga za XXIII. pobinkoštno nedeljo.

(Homilija; gov. —f—.)

„Zaupaj, hči, tvoja vera te je ozdravila.“
(Mat. 9, 22.)

V v o d.

Danešnje sveto evangelje nam spet pripoveduje dva velika čudeža, ktera je naš Gospod in Zveličar storil obadva na eden dan. Eden čudež je storil nad mervto deklico, drugega pa nad bolešno ženo. Pri tolikih in tako velikih čudežih se pa prav nič ni čuditi, da je slovez njegovih del šel po vsej deželi, in da je zmerom več ljudi spoznavalo njegovo božjo moč in va-nj verovalo; veliko več se je le temu čuditi, da niso va-nj verovali prav vsi, ki so ta njegova čuda gledali z lastnim očesom.

Danešnja dva čudeža pa sv. Matevž tako le pripoveduje: „Tisti čas, ko je Jezus množicam govoril, glej! je eden viših prišel in ga je molil, rekoč: Gospod! moja hči je zdaj umerla; ali pridi, in položi svojo roko na njo in bo oživila.“ To se je godilo kmalu po tem, ko je bil Jezus mervvoudnega Kafarnaumskega hlapca ozdravil, cestninarja Matevža spreobernal, zavernal Farizeje, kteri so mu očitovali, da cestninarje in grešnike sprejema, in ž njimi obedva, in se od posta pogovarjal z Janezovimi učenci. O tej priložnosti tedaj pride eden viših, to je: predstojnik shodnice k Jezusu, in je klečé Jezusa prosil, da bi mu v življenje obudil umerlo hčerko. Judje so imeli le en sam tempelj, in tega v Jeruzalemskem mestu. V tem tempelju se je obhajala očitna služba božja in se opravljale navadne daritve. V ta tempelj so morali vsi odrasčeni Judje moškega spola vsako leto po trikrat hoditi na velikonočne in binškošne praznike, in na praznike zelenih šotorov. Po mestih in po vaseh pa so imeli šole ali shodnice, v kterih so se shajali ob sabotah, ter ondi molili, sveto pismo prebirali in poslušali razlaganje svetega pisma. Najimnitnejšega v taki shodnici, ki je čuval nad učeniki in nad lepim redom v shodnici, so višega shodnice imenovali. Eden takih viših je bil Jair, bogat mož, ki je imel veliko premoženje, pa le eno edino hčerko. In ta edina, priserčna hčerka mu je zdaj umerla, še le dvanajst let stara. Kako da je njenemu očetu žalosti pekalo serce, si lahko mislimo; ni se vedel kam djati; nikjer ni imel ne miru ne pokoja. V tej silni dušni britkosti pa mu na misel pride Jezus, čudodelnik, ki je že toliko ljudem čudoma pomagal, kedar jim že nobeden človek ni mogel več pomagati. K njemu se zaupljivo zateče, in ga milo prosi, da bi mu v življenje obudil ljubljeno hčerko.

Jezus, ko sliši Jairovo ponižno prošnjo in vidi njegovo veliko zaupanje, se ga usmili. In tedaj je skončal svoje govorjenje z učenci svetega Janeza, ter se odpravil na pot v Jairovo hišo, v kateri je ležala mertva deklica. „In Jezus je vstal, ter ž njim šel in njegovi učenci.“

Potoma pa je Jezus storil drugi čudež nad bolno, kervotočno ženo. Celih dvanajst let je reva veliko terpela, je zdravnikom razdajala svoje premoženje, in vendar se jej ni na boljše obrnilo, ampak jej je le hujši prihajalo. In kar jej je bilo sosebno težavno, je bilo to, da po zapovedi Mojzesove postave ni smela med drugimi ljudmi prebivati, ampak je — nečistim prišteta — morala samši stanovati. Poglejte, v kako revnem, usmiljenjavrednem stanu se je znašla uboga žena! Slišala pa je, kako velike čudeže da Jezus, koliko bolnikom da čudoma pomaga. Zatorej je sklenila, pri njem pomoči iskati. Poslušajte pa, s koliko trdnim zaupanjem da je Jezusa iskala! Sveti Matevž pripoveduje in pravi:

„In glej! žena, ki je na kervotoku terpela dvanajst let, je pristopila od zadej, in se je dotaknila roba njegovega oblačila. Zakaj rekla je sama pri sebi: Ako se le njegovega oblačila dotaknem, bom ozdravljena.“

To je bilo zares veliko zaupanje! Jezus, ker vsegavedni Bog, je dobro vedel, kdo da se ga je dotaknil. Vendar pa postoji, ter vprašuje svoje učence, kdo da se ga je dotaknil. To vpraševanje pa je zastavil le zato, da bi bil učence in druge pričujoče ljudi pazne storil na svojo vsegavednost in vsemogočnost, in ob enem tudi kervotočno ženo pohvalil zavoljo njene žive vere in njenega trdnega zaupanja, in jo ozdravil.

„Jezus pa se je obrnil, in ko jo je videl, je rekel: „Zaupaj, hči! tvoja vera te je ozdravila. In žena je bila zdrava od tiste ure.“ Na to se Jezus z Jairom dalje poda v njegovo hišo, da bi mu mrtvo hčerko v življenje obudil. „In ko je v višega hišo prišel, in je videl piskače in šumečo množico, je rekel: Odstopite; zakaj deklica ni mertva, ampak spi. In so se mu posmehovali.“

Bila je pri Judih navada, da so ob smerti svojih sorodovincev najemali godce, kateri so jim v prevodih merličev žalostne pesmi godli in peli. To se je godilo deloma za to, da so rajnemn skazovali poslednjo čast, deloma pa tudi žalostnim sorodovincem v tolažilo. — Jezus je zapovedal proč odpraviti te ljudi, ker ni potreba objokovati in obžalovati na mertvaškem odru ležeče deklice, zakaj deklica, je Jezus rekel, ni mertva, ampak spi. Okoli stoječi ljudje so bili trdno prepričani, da je deklica mertva; toraj so se posmehovali Jezusu, ker ga niso prav umeli. Deklica pa je bila tudi res mertva. Kristus pa je rekel, da deklica spi, le zato, ker pred božjim obličjem vsi merliči spijo, in ker je njemu bilo ravno tako lahko, mertvega v življenje obuditi, kakor lahko je nam, spijočega človeka iz spanja izdramiti.

Kedar so bili pa piskači in ljudje iz hiše odpravljeni, in ni nihče več noter ostal, kakor le starši mertve deklice in zmed apostelnov Peter, Jakob in Janez, kateri so zdaj prav na tanjko lahko videli vse, kar je Jezus delal, je Jezus deklico za roko prijel in jo oživel.

„Ko je bila pa množica izgnana, je noter šel, in jo je prijel za roko, in deklica je vstala. In ta slovez je šel po vsi tisti deželi.“ — Kakor hitro je Jezus deklico za roko prijel, začela je dihati, se je po koncu zravnala in je v veliko veselje svojih staršev iz mertvaške postelje vstala živa, zdrava in vesela.

Nauki:

1. Od Jaira in od kervotočne žene se učimo, kje moramo pomoči iskati v vseh križih in težavah, v bolezni in vseh drugih nadlogah. Jair in kervotočna žena sta jo pri Jezusu iskala; tudi mi moramo pri Bogu iskati pomoči. Ako nam tudi ves svet pomagati ne more, nam zamore pa Bog pomagati; zakaj Bog je vse-mogočen. Jezus je rekel: „Kar je nemogoče pri ljudeh, je mogoče pri Bogu.“ (Luk. 18, 27.) „Vsemogočno je njegovo ime.“ (II. Mojz. 15, 3.)

2. Od Jaira in od kervotočne žene se moramo tudi učiti, kako da moramo pri Bogu pomoči iskati; da moramo namreč Boga ponižno in zaupljivo prositi, kedar pri njem iščemo pomoči. Jair je klečé prosil Jezusa, da bi mu oživel mertvo hčerko. „Molitev ponižnega pa oblake predere.“ (Sir. 35, 21.) Ravno tako je bila tudi kervotočna žena vsa ponižna, pa tudi vsa zaupljiva v Jezusovo vsemogočnost.

3. Kakor se je Jezus kar hitro vzdignil, da bi žalostnega Jaira potolažil, ter mu mertvo hčerko obudil v življenje; ravno tako moramo tudi mi vsigdar kar hitro pripravljeni biti, da po svoji moči pomagamo svojemu bližnjemu, kedar se znajde v kaki sili in potrebi. „Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v djanju in v resnici,“ opominja sveti Janez (I. 3, 18.)

4. Zmed vseh telesnih ali časnih dobrot je zdravje gotovo najboljša in največa dobrota. Ravno zavolje tega moramo skerbni biti za svoje zdravje. Kedar nas tedaj zadene kaka bolezen, posvetujmo se s kakim zdravnikom, in ga ubogajmo vse, kar nam veleva, ter se zvesto poslužimo zdravil, ki nam jih prevpiše. „Spōštuj zdravnika zavoljo potrebe, (ker njegove pomoči potrebuješ) zakaj najviši ga je vstabil (to je: v to namenil, da ti pomaga),“ opominja sveti Duh v svetem pismu. „Najviši je iz zemlje zdravila vstvaril, in razumen človek jih ne studī.“ (Sirah 38, 1. 4.) Pred vsem drugim pa moramo tudi v svoji bolezni pri Bogu iskati pomoči. Zakaj Bog mora zdravnika razsvitljevati, da zadene pravo

zdravilo, in Bog mora zdravilu dajati vspešno moč, da nam bo k zdravju pomagalo. Ravno zavoljo tega se moramo v svoji bolezni najpoprej z Bogom spraviti po dobro opravljene spovedi in se pokrepčati s svetim rešnim Telesom. Zakaj če je kervotočna žena v današnjem svetem evangelju že zdravje zadobila samo s tim, da se je dotaknila roba Jezusovega oblačila, kolikanj bolj zaupljivo smemo zdravje pričakovati še le mi, kedar se v svetem obhajilu sklenemo z Jezusom svojim Bogom in nebeškim Gospodom, in se nahranimo z njegovim mesom in njegovo sveto rešno Kervjo! (I. Kor. 11, 30.)

5. Iz današnjega svetega evangelja se lepo poterdjuje resnica Pavljevih besedi, ki pravi: „Ako smo svoje telesne očete strahovavce imeli in jih poštovali: ne bomo veliko bolj Očetu duhov pokorni, da živimo? In uni so nas sicer malo časa po svoji volji strahovali; ta pa k temu, kar je koristno, da dosežemo njegovo posvečenje.“ (Hebr. 12, 9. 19.) Strah božji ali božje obiskovanje in strahovanje je res človeku v blagor in zveličanje. Morda bi niti Jair niti kervotočna žena nikdar ne bila sprejela svete Jezusove edinozveličavne vere, ko bi ju Bog z nadlogami ne bil obiskoval. Zatoraj opominja sveti Duh in pravi: „Sprejemaj voljno vse, karkoli se ti prigodi; (in prenašaj bolečine), in imej poterpljenje v svoji ponižnosti, (ter v bolezni in revščini; bodi poterpežljiv, ko pride šiba za šibo); zakaj v ognju se skuša zlato in srebro, ljubčeki božji pa v peči poniževanja.“ (Sir. 2, 4, 5.) „Vsako pokorjenje pa, ko je pričujoče, se sicer ne zdi veselo, ampak žalostno; potlej pa prinese skušenim po njem mirapoln sad pravice,“ to je: zveličanje z večnim pokojem“, piše sveti Pavelj. (Hebr. 12, 11.)

6. Zgodnja smert Jairove hčerke spričuje, da je resničen pregovor, ki pravi: „Stari morajo umreti, mladi morejo ali utegnejo umreti.“ Kakor se mnogo cvetlic pokosi, kedar se najlepši razcvitajo, in kakor se mnogo drevja poseka še vsega mladega in nedoraslega; ravno tako tudi mnogo ljudi pomerje v najlepših mladih letih. Smert je slepa, in nič ne zbira, ter ne gleda niti na mladost, niti na lepoto, niti na bogastvo, niti na visokost in imenitost, ter pokosi brez razločka vse, kar jej pride pod koso, ravno kakor kosec na koščenici cvetlice vse brez razločka.

Portugaljski kralj Alfonz si je to britko resnico skušal v veliko žalost svoje kraljeve družinje. V svojem šestnajstem letu se je zaročil z neko kraljevo hčerjo iz Španjskega. Pri tej poroki mu je bilo v doto zapisano celo Španjsko kraljestvo. Kmalu po poroki pa zasede konja, da bi jahal na sprehod. Toda konj se mu spodtakne, ga raz sebe verže, in tako strašno raztapta, da je kmalu na to v neki revni ribški hišici svojo dušo izdihnil v pričo svojih užaljenih staršev, ki so bili tjkje prihiteli.

Na Tirolskem so obhajali svoje dni neko imenitno poroko. Neki mlad baron je v zakon vzel zalo gosposdično. Pred obedom

razkazuje eden povabljenih gostov svoja nova samokresa (pištrole), ki ju je bil ravno kar kupil. Drugi gost ju v roko vzame, da bi ju ogledal. Neprevidoma pa se mu eden sproži, in kroglja zleti ravno nevesti v levo stran, ter jo zadene v serce. Le še en sam krik je zagnala, potem pa se mrtva zgrudila ženinu v naročje.

In ali nam vsakdanja skušnja ne poterduje ravno te resnice? Ali ne pomerje zdaj po kaki bolezni, zdaj po kaki nesreči mnogo mladih ljudi, kateri na nobeno reč niso manj mislili, kakor na svojo smert? Ravno zato nas opominja Jezus, in pravi: „Čujte tedaj, ker ne veste, katero uro bo vaš Gospod prišel!“ (Mat. 24, 42.)

Prav dobro si v serce vtisnite to resnico sosebnostno vi, mladi ljudje! in kedar kdo umerje, pridno ogledujte in skerbno premišlujte merliča. Tako ogledovanje in premišljevanje vam bo prav zveličanske misli v spomin sklicevalo. Enako premišljevanje je sv. Frančiška Borgija nagnilo, da je svet zapustil in se pomnišil ali menih postal.

Ko je bila namreč umerla cesarica Izabela, žena cesarja Karola V., je bilo njeno telo prepeljano v mesto Granada na Španjskem, do bi bilo ondi pokopano. Sveti Frančišek Borgia, ki je bil takrat kraljev namestnik v Kataloniji, je mrtvo cesarico spremljeval. V mesto Granada dospelši mrtvaško škrinjo še enkrat odpro, preden jo v zemljo zagernejo, in o tej priložnosti je sveti Frančišek še enkrat videl mrtvo. Cesarica pa je bila neznano lepa, dokler je bila živa. Smert pa je njeno lepoto tako strašno razdjala, da je sveti Frančišek cesarico komaj-komaj še spoznal. Ko jo tedaj zdaj zagleda, ves osupnjen zastermi in vsklikne: „Bi mar to res cesarica bila? Je mar to tista zala Izabela, ktere lepoto je ves svet občudoval?“ Viditi tedaj, kako da je smert vso cesarično lepoto pri čistem razdjala, je svetega Frančiška tolikanj pretreslo, da je sklenil, odpo-vedati se svetu in vsej njegovej nečimurnosti, in se podati v družbo Jezusovo, v kateri je sveto živel in zveličano umerl. Ker pa je pogled na mrtvo cesarico bil začetek njegovega svetega življenja, pridevlejo podobarji njegovi podobi tudi mrtvaško glavo.

Spominjajmo se tudi mi prav dostikrat na svojo smert, da nas bo spomin na našo smert priganjal k zvestemu spolnovanju vseh dolžnost našega stanu, k pridnemu doprinašanju dobrih del, in nas pripravljaj za srečno in zveličavno smert! Amen.

Pridiga za XXIV. pobinkoštno nedeljo.

(Sv. cerkev — čoln na nevarnem morju tega življenja; gov. J. A.)

„In glej, velik vihar je vstal na morji, tako da so valovi čolnič pokrivali, on pa je spal.“ (Mat. 8, 24.)

Vvod.

Danešnje sv. evangelje nam pripoveduje od viharja na morju, iz kterega je Jezus tako čudovito rešil svoje učence. Morje ali prav za prav jezero, črez kterega se je hotel Jezus peljati, se je imenovalo galilejsko morje in je široko 9, dolgo pa 24 ur. Učenci so z njim vred v ladijo stopili in tudi še druge barke so bile zraven, priča sv. evangelist Marka. — Kakor se na morju in na jezerih večkrat primeri, postane tudi takrat velik vihar ali huda ura. Silni valovi začnejo barko premetavati, kakor da bi jo hotli zdaj proti nebu vreči, zdaj na dnu morja pokopati. Vse ladje so bile v nevarnosti, in v tisto, v kateri je bil Jezus, so valovi že veliko vode nametali. Jezus pa je mirno spal. Vsi prestrašeni stopijo učenci k njemu, ga pokličejo in vpijejo: Gospod, pomagaj, če ne poginemo! Jezus pa jih je ljubeznjivo zavernoil in rekel: Kaj se bojite vi maloverni, to se pravi: Kako morete tak strah imeti. Vi imate premalo terdno vero. Če je tudi vihar strašen, saj sem jes pri vas, in če tudi spim, kot človek, kot Bog vendar vem zmiraj, kaj se godi. In je zapovedal morju in vetrovom in naenkrat je bilo vse mirno in tiho.

Ljubi moji! slišali smo zdaj čudež, pomislimo še, kaj vse to pomenja. — Odgovoril vam bom danes na te-le dve vprašanji.

Ktera je ta ladija, v kateri se Jezus pelje?

Kteri so valovi, ki butajo ob barko? Pripravite se!

Razlaga.

Barka, v kateri se je Jezus s svojimi učenci črez morje peljal, je po razlaganji cerkvenih očakov sv. katoljska cerkev. Morje je pa časno življenje. Mi vsi, ljubi moji se peljemo črez veliko morje tega življenja tje v lepo obljubljeni deželo, v neznano večnost. Ali bomo pa tudi srečno h kraju prišli? Ali nam Bog ni dal nobenega pomočka strašno, široko in nevarno morje srečno in varno prebresti? Ja ljubi moji, Kristus nam je zapustil barko, v kateri se brez skerbi lahko peljemo črez nevarno morje in ki nas bo srečno h kraju pripeljala. In ta barka je sv. katoljska cerkev, ladija sv. Petra. — Kakor so bili ob vesoljnem po-

topu le tisti rešeni, ki so bili v Noetovi barki, tako tudi nobeden zveličan ne more biti, kdor ni v barki sv. Petra, v katoljski cerkvi. — Pervi vodnik te barke je bil sv. Peter sam. Mornarji, ki so mu pomagali, so bili njegovi tovarši, drugi aposteljni. Današnje dni je pa vodnik te barke, sv. katoljske cerkve, naslednik sv. Petra, rimski papež, mornarji in pomagači njegovi so škofje, ki mu pomagajo to barko prav voditi in posebno ob času sile mu svetovati.

In kakor morje ni vselej mirno in pokojno, ampak večkrat nevarno in viharno, tako je tudi na morji, po katerem se vozi barka sv. Petra večkrat vihar in huda ura. To je Jezus že naprej vedel in se je zatoraj ravno takrat čez morje peljal s svojimi učenci, da bi jim pokazal, kako bodo tudi na cerkev valovi butali, da se pa vendar cerkvi in tem, ki so v nji, nič ne bo zgodilo, ker se on sam vozi v tej barki (cerkvi). Pokazal je tedaj svojim učencem, da bodo nad cerkev viharji prišli, pokazal jim je pa tudi, da bo ta barka vse, tudi najhujše viharje premagala, da se jim toraj ni bati in obupati, ko bi se jim nevarnost še tako velika zdela. Kakor jih je takrat pred poginom obvaroval, tako je obljubil svojo cerkev zmiraj braniti, ker je rekel naravnost: „Glejte, jes ostanem pri vas vse dni do konca sveta.“

Prašam vas zdaj, ljubi poslušavci! kaj menite, ali so že taki viharji prišli nad barko sv. Petra, nad katoljsko cerkev? ali jih je srečno prestala? in zakaj?

Ljubi moji, ni mogoče, da bi vam naštel vse viharje, v katerih je katoljska cerkev že bila; le bolj poglobitve in najstrašnejše naj vam povem.

a) Komaj se je barčica sv. Petra, katoljska cerkev, na morju pokazala, komaj so revni ribči iz Galileje s te barke pervikrat vergli mreže, da bi namesto rib ljudi lovili, da bi jih Jezusu pridobili in vesoljnemu pogubljenju oteli, že se je vzdignil vihar in je hotel razbiti barko koj pri kraju. Zaperli so judje aposteljne in bičali so jih; ali kaj, komaj so jih izpustili, se zopet podali na barko in so učili ljudi iz te barke.

Pervi hudi vihar je prišel tedaj od Judov, kateri so hotli Jezusovo vero koj v začetku zatreti.

b) Pa komaj je potihnil prvi vihar, že se vzdigne drugi in veliko hujši vihar. Ko so se aposteljni po vsem svetu, po širokem morju tega življenja razkropili in Jezusovo vero oznanovali, se vzdigne od vseh strani še strašnejši vihar. Neverni Rimljani in Gerki, modrijani in posvetnjaki tistega časa se vzdignejo zoper to vero, ki je oznanovala križanega Jezusa in ljudem nakladala ojestrost in zatajevanja samega sebe. Začne se preganjanje kristjanov tako grozovitno in strašno, da so prvi kristjani skoraj veči del prelili svojo kri za Jezusa. Tri sto let je tekla kristjanska kri. Rimski cesarji so katoljsko cerkev, Kristusovo vero z mečem in mukami hotli pokončati, in mučencev je bilo ne na tisuče ampak clo na

milijone. Nazadnje se skoraj kristjanov očitno več videlo ni. Kar jih je ostalo, so se zgubili v puščave ali v gozde in podzemeljske rake ali votline poskrili. Bilo je videti kakor bi se bila Petrova barka res razbila, kakor bi se bila katoljska cerkev že potopila. — Pa kaj se zgodi? Jezus je le spal! Njegovi zvesti služabniki so ga klicali na pomagaje, kakor nekdanj aposteljni. In res, Jezus se zbudi in omeči serce rimskemu nevernemu cesarju Konstantinu. Ta cesar, ki je z znamenjem sv. križa sovražnike premagal, je dal povelje, da se kristjani ne smejo več preganjati. In glejte! kakor bi bila cerkev iz zemlje vstala; kristjani lezejo iz podzemeljskih votlin, hité iz gozdov in puščav; lepši in krepkejši je cerkev zopet vstala. Jezus je pomagal in postala je velika tihota.

c) Ni pa morje dolgo tiho ostalo. Niso sicer cerkve več grozovito preganjali, — ali vstala je nevihta od druge strani. Vstali so krivoverci, lastni otroci katoljske cerkve, začeli so drugač učiti in veliko jih je odpadlo. Ni mogoče vseh krivover naštetí, ki so se napravile s časom; samo največe naj vam povem. Največi vihar, najhujši udarec je bil cerkvi od Gerkov ali tako imenovanih starovercev. Ti so se ločili od katoljske cerkve pred 1000 leti, so si svojega patrijarha v Carigradu izvolili in nišo hotli več Rimskega škofa za svojega poglavarja imeti.

d) Poznej so Turki planili črez cerkev. Kraje, kjer je poprej lepo cvetela sv. katoljska cerkev, so pohodili; kar jih ni sprejelo turško vero, so z ognjem in mečem pokončali. Pa tudi iz tega viharja je Bog otel svojo cerkev in jo obvaroval.

e) Komaj pa ta vihar potihne že se vzdigne nevihta od druge strani. Pred več ko 300 leti vstane Luter in oznanuje krivo vero. Veliko jih odpade od prave katoljske vere in žalibog ve, koliko je naše dni luteranov.

f) Pa tudi pozneje je še marsikteri vihar vstal. Konec prejšnjega stoletja pred 80 leti so na Francoskem hotli odpraviti svo vero. Boga so odstavili, kralja in kraljico umorili, duhovne, mnihe in nune poklali, oltarje in cerkve razdjali, ali pa na oltarje namesto svetih podob očitne grešnice posadili in jih po božje čistili, in še veliko drugoga so počeli, kar ni za popisati. Od tam se je ta kuga tudi drugod razširila. In tudi to, ljubi moji, je prešlo. Jezus je pomagal in postala je velika tihota.

g) Kaj pa je današnje dni. Kakošno je pa zdaj morje, na katerem plava barka sv. Petra, sv. katoljska cerkev. Ljubi moji, sami veste in slišite, da ni preveč dobro, da se hudi viharji pripravljajo in da valovi od vseh krajev butajo na to barko. — Krivi nauki se oznanujejo in brez strahu in kazni pišejo. Naše dni tisti več ne velja, ki še moli, v cerkev in k spovedi hodi, posebno po mestih je ljudstvo zmiraj bolj sprideno. Tacega, ki še k spovedi hodi, zasramujejo in zasmehujejo. Kdor ne zna črez vse božje zabavljati, ni učen. Hvala Bogu, da na kmetih še tega duha ni, pa

bo tudi prišel, če se mu terdno ne ustavimo. Ravno današnje dni se valovi zaganjajo proti tej ladji, na vsako vižo hoče nejevera premagati in kerščanstvo zatreti. Pa nikar ne obupajmo, ljubi moji! Čez 1800 let že stoji naša cerkev in vsi viharji je niso premagali. Če tudi Jezus spi, pa bo na prošnjo svojih vernih, posebno na prošnjo vodnikov te barke vstal in mir zapovedal. Jezus Kristus svoje cerkve nikdar ni zapustil, on jo je pustil preganjati, nikdar pa ne premagati; zatirati, ne pa zatreti. Na prošnjo svojih vernih je vselej vstal in rekel vetrovom: bodite mirni itd. Naj se tedaj neverniki in nasprotniki sv. vere veselé, naj zabavljajo: mi moramo zaupljivo v Kristusove obljube vsakemu odgovoriti, kar je nekdaj sv. oče Pij II. odgovoril nekemu očitnemu sovražniku svete cerkve: Zastonj si prizadevaš Petrovo ladjo potopiti, ona sicer omahuje, pa omahnila nikdar ne bo!

Tudi sedanji papež Leo XIII. neustrašeno vodijo barko sv. Petra po vihnem morju. Strašni viharji se vzdigujejo od vseh strani, nevera in razuzdanost se zmiraj bolj razširja in videti je, kakor bi se hotla sv. cerkev potopiti. Pa se ne bo. Če se nam tudi zdi, kakor da bi Jezus spal — klicali bomo in vstal bo in zapovedal mir vetrovom in morju! Tudi sv. oče papež Leo XIII. le v Boga zaupajo in v teh stiskah so tudi vse druge mornarje sv. cerkve prosili in opomnili, naj s svojimi vernimi svoje molitve k Bogu pošiljajo, terdno stojijo in zaupajo.

Sklep.

Sv. Oče Pij IX. so tudi pisali: „Zdaj pa vsi dobro veste, ljubi bratje, kakošen hud vihar cerkev raztresa in v kakoršnih stiskah ječi ves človeški rod. Zakaj zagrizeni sovražniki božji in človeški katoljško cerkev in njeno zveličavno vero napadajo in tep-tajo, vse sveto zaničujejo, cerkveno premoženje ropajo, škofe in druge cerkvi zveste može preganjajo, mnihe iz samostanov podé, brezbožne bukve in zanikerne, škodljive časnike pišejo, otroke duhovnom odtegujejo in jih nevernim ljudem v roke dajejo. Zavoljo tega so pa tudi v našo žalost in v žalost vseh dobrih in v pogubljenje in škodo toliko duš razuzdanost, slabo obnašanje, pregrehe in druge hudobije povsod tako razširjene, da ne peša samo naša sv. vera, ampak tudi človeška družba prav žalovanja vredno razpada.“

„Pri tolikih skerbeh in v tej žalosti, ki tare in tlači naše serce, ko bi radi pomagali cerkvi in zboljšali napake, vas, ljubi bratje, patrijarhe, nadškofe, škofe, in opate skup kličem, da pridete k vesoljnem cerkvenem zboru!“

In gotovo, ko bo Jezus slišal, da ga vsi aposteljni, Peter in drugi škofje kličejo, se bo prebudil in svojo cerkev rešil iz groznega viharja. — Pa tudi mi kličimo proti nebu k našemu

Odrešeniku, da bi ohranili vero in da bi sv. Duh razsvetlil škofe in papeže.

Med tem pa kličimo polni zaupanja k Jezusu: „Gospod, otmi nas, da ne poginemo.“ Amen.

Pridiga za praznik vseh svetnikov.

(Trojno sveto — kdo ga poje? Gov. O. A. P.)

„Svet, svet, svet, Gospod Bog vojskinih
trum! polna je zemlja in nebo njegove
časti“ (Izaija 6, 3.)

V v o d.

Vsi deli sv. meše so sicer ginljivi in veličastni, ali kader služabnik Gospodov pred oltarjem neskončno svetega Boga trikrat izgovori besedo „svet“, in zvončki, orglje in petje veselo zadonijo po cerkvi, takrat se kerščansko serce svetega veselja vneto vzdiguje proti nebesom, kolena se nehote pripogujejo in roke k molitvi sklepljejo. Veselita se zemlja in nebo, in vsi nebeški prebivalci prepevajo z močnim glasom trikrat svetemu, neskončno mogočnemu večnemu Bogu čast in hvalo. Gotovo se tisti ne more pravega kristjana imenovati, kateremu pri teh besedah ne igra serce rajskega veselja. Zlasti pa mora to danes, na praznik vseh svetnikov, vsakemu do živega segati, ker danes tudi vsi svetniki in angelji v nebesih, vsi kerubimi in serafimi pri mešnikovih besedah s posebno gorečnostjo in ljubeznijo odpevajo svojemu Stvarniku. Da bomo pa bolj razumeli, kako imenitno in visoko pomenljive so te besede, hočem danes nekoliko od njih govoriti. To trojno „sveto“ je namreč visoka pesem novega testameta, katero prepevljajo:

1. svetniki v nebesih,
2. verne duše v vicah, in
3. vsi pobožni kristjani na zemlji. Božja pomoč!

Razlaga.

1. Trojno sveto prepevljajo svetniki.

a) — Pervo „sveto“ prepevljajo svetniki v nebesih, kateri gledajo in občudujejo veličastvo in lepoto nebeškega paradiža ali raja. O koliko sladkosti, koliko veselja občutijo v tem gledanju. Nikdar se ne naveličajo občudovati vedno tisto, a vendar le zmiraj novo veličastvo, gledati vedno tistega in vendar zmiraj lepšega Boga. O

prekrasne nebesa! Jih bomo li tudi mi kterikrat gledali, se bomo li tudi mi enkrat v njih radovali, bomo slišali tudi mi enkrat rajsko petje angeljev in tudi mi ž njimi prepevali? Da, gotovo bomo tudi mi enkrat tega veselja deležni, če bomo zaničevali posvetne sladkosti in mesena vživanja, in hrepeneli po nebeškem kraljestvu. Zapustimo toraj vse, kar nam svet lepega ponuja, in recimo s sv. Ignacijem: „Kako mi je zoperna zemlja, ako se proti nebu ozrem!“

b) Drugo „sveto“ prepevajo svetniki, ker občutijo večno veselje, brez žalosti, brez kalenja, brez prenehanja. To veselje nam popisuje sv. Pavelj, ko pravi: „Tamkej bo Bog obrisal vse solze iz oči svojih svetnikov; tamkej ne bo več ne žalosti, ne zdiho vanja, ne joka, ne terpljenja; ne bodo več lačni, ne žejni; tudi jih ne bode več nadlegovala ne vročina, ne mraz.“ Enako popisuje papež Gregor nebeško veselje: „Kteri jezik zamore izgovoriti in zapopasti, kako nezapopadljiva sladkost nam je pripravljena v nebeški domovini. Tam bomo hvalili z zveličanskimi duhovi vsemogočnega Stvarnika, bomo gledali Boga od obličja do obličja in občudovali neizmerno luč; tam nas več ne bo strašila grozovita smert, in vživali bomo dar večnega življenja.“ V resnici občutijo tako veselje svetniki, kakoršnega si mi misliti ne moremo, vedno novo rajsko veselje, veselje brez žalosti in britkosti, ne kakoršno mi vživamo v tej dolini solz in težav. Saj to pač vsakdo ve iz lastne skušnje, da tukaj ni nobeno veselje stanovitno in popolnoma. Tukaj je vsaka roža z bodečim terujem obdana. Tukaj je vse miuljivo, in človek sam je enak cvetlici, ki danes cvete, jutri pa že vsahne. Vse na svetu je nečimerno in nestanovitno, je prazno pravega veselja in grenko; le „Boga ljubiti in njemu samemu služiti“ nam zamore in nam tudi v resnici zadobi pravo veselje, katero ne terpi le tukaj, ampak se tudi še v večnosti nadaljuje. Ako premišljujemo to večno veselje v nebesih, nam mora zemlja vedno bolj nečimerna postajati, in nehoté moramo hrepeneti po nebesih.

c) Tretje „sveto“ prepevajo svetniki, ker so v posestvu Jezusa, ker imajo Jezusa pri sebi in ž njim vse. Da, predragi kristjani, ker imajo Jezusa, „in ž njim vse“, zakaj „kaj imamo v nebesih in na zemlji razun tebe, moj Bog“, kliče sv. David? „Ti si tolažba mojega serca in moje duše delež na večno.“ Enako s psalmistom pravi sv. Tomaž Kempčan: „Kaj mi bo zadosti brez tebe? Ne nebesa in ne zemlja. In če tebe, o Jezus, pred vsem za prijatelja nimam, kako zamorem le živeti, naj bo na zemlji ali v večnosti?“ Ravno tako hrepeni po Jezusu sv. Magdalena, ko zdihuje: „Ob, brez tebe bi mi bile tudi nebesa pekel, in s teboj bi mi postal pekel paradiž!“ Zatorej: „Jezus in ž njim vse!“ In brez Jezusa je vse — nič. Kaj mi koristi ves svet z vso svojo lepoto in z vsem veličastvom? Oh, brez Jezusa je vse — nič, le nečimernost. Čemu mi je vse posvetuo veselje in bogastvo? Oh,

brez Jezusa je vse — nič, je le prazna skerb. Čemu mi bo tudi vsa človeška ljubezen? Oh, brez Jezusa je vse — nič, je le goljufiva prevara. Zatorej, predragi kristjan, poglej v svoje serce, in če pred vsem Jezusa ne najdeš v njem, vedi, da imaš le žalostno puščavo, strašno ječo, črni pekeli. In tega Jezusa imajo svetniki v nebesih. Oni ga pa ne gledajo samo v njegovi čudapolni lepoti, ne občutijo samo najslajšega veselja, ampak ga imajo v svojem posestvu, oni posedajo tako rekoč kralja nebes in zemlje. Revni sinovi in hčere zemlje posedejo vsemogočnega Boga in z njim vse njegovo veličastvo in veselje, krotkost, ljubezen, modrost in vse druge popolnosti božje. O čudež črez vse čudeže! „Ako bi sam ti, o Gospod, tega ne bil povedal, kdo bi verjel!“ kliče sv. Tomaž. O nebeški svetniki, ko bi vam smeli nevoščljivi biti, gotovo bi vas zavidali zavoljo tolike sreče! O kako grenko občutimo težo našega telesa, katero nam brani, se k vam povzdigniti iz te revne zemlje. Da bi imeli perute, da bi se povzdignili proti nebu in bi tamkej nad oblaki z vami počivali v sladkem sercu Jezusovem. O vi vsi božji svetniki, prosite za nas, da bomo kmalu in serčno prišli za vami! Ti pa, o ljubeznjivi Jezus pridi, o pridi hitro, in pelji nas v svoje kraljestvo, da ti bomo s tvojimi izvoljenimi prepevali: „Svet, svet, svet je Bog, Gospod vojskinih trum!“

2. Kako pa duše v vicah prepevajo to trojno „sveto“?

a) Pervo „sveto“ prepevajo v obžalovanju, namreč v obžalovanju svojih pregreh. Precej po smrti, ko so od telesa ločene, vse drugače spoznajo ostudnost greha, in velikost kazni, ki so jo z grehom zaslužile. Zdaj še le prav spoznajo, da so premalo poslušale opominjajočo vest, da so bile premalo goreče v pokori, in da bi bile v življenju veliko več dobrega lahko storile za večnost.

b) Drugo „sveto“ prepevajo v terpljenju, namreč v terpljenju svoje duše. Akoravno so prijatljive božje, morajo vendar še terpeti zaslužno kazen v temni ječi v vicah. Najbolj jih peče, ker vidijo, da so svojih britkosti same krive. To terpljenje še poviša spoznanje dobrote in ljubezni Boga, kterega so žalile. Posebno pa jih terpinči ločenje od Boga, ker zdaj veliko bolj spoznajo njegovo sladkost in ljubezen.

c) Tretje „sveto“ prepevajo v hrepenenju, namreč da hrepenijo po odrešenju iz britkosti. One Boga neskončno ljubijo in vedó, da so nebesa njih prava domovina, vendar pa ne morejo tje, dokler niso očiščene vsacega madeža. Ker si pa same nikakor pomagati ne morejo, zato tako hrepené, da bi jim mi na pomoč prišli. Ko bi zamogli v vice pogledati, kako milo bi jih slišali zdihovati po naši pomoči, po molitvi, po milošnji, po dobrih delih, zlasti po daritvi sv. meše, da bi s tem božjo pravico potolažili in jim terpljenje polajšali. Slišali bi morebiti mило ječanje ravno ranjcih staršev, bratov, sester, dobrotnikov ali prijatljev. Toraj,

predragi kristjani, hitimo jim na pomoč in prikrajšajmo njih terpljenje.

3. Tudi kristjani, ki spadajo v občestvo svetnikov, prepevajo to trojno sveto in sicer:

a) Pervi v vojskovanju zoper satana. Satan je prvi sovražnik kristjanov, on je prvi lažnjivec, ki si prizadeva človeško serce s svojo zvičajnostjo in goljufijo zmotiti, v pregrehe zapeljati in tako večno nesrečnega storiti. Zoper tega sovražnika se mora sleherni kristjan vedno vojskovati z molitvijo in s čuvanjem, po besedah sv. Petra, ki pravi: „Čujte in molite; zakaj hudič vaš nasprotnik hodi okrog kakor rjoveč lev, in išče, koga bi požerl! Bodite terdni v veri!“ Drugi naš sovražnik, zoper ktereга se moramo vojskovati, je svet. Orožje zoper tega sovražnika pa je beg pred hudobnim svetom in ljubezen do samote, kakor nas sv. Janez uči: „Ljubi moji otroci“, pravi v svojem listu, „ne ljubite sveta in kar je njegovega!“ bežite pred njim! Da, kristjan, beži pred svetom, beži pred svetnim veseljem, ogibaj se slabih drušen, ako hočeš nepopačen ostati med toliko zapeljivostmi. Tretji sovražnik je naše poželjenje. Ta je toliko bolj nevaren, ker v nas prebiva in nas ložeje oslepi in zapelje.

b) Drugo „sveto“ prepeva kristjan v strahu zavoljo svoje lastne slabosti. „Oh, kaj je pač človek, da bi se hvalil?“ prašam s svetim Pavljem. Kaj je bolj spremenljivega, kakor je človeško serce? Kdo se ni od tega že sam prepričal? Zdaj si ves vnet za božjo čast, za zveličanje svoje duše, pripravljen si, vse storiti in goriš, da bi celo svojo kri za vero prelil. Ali črez malo časa si tako slab, da boš za še tako majhno reč celo Boga zatajil. Vzgleđ ti služi sv. Peter. Akoravno je Gospodu zagotovil, da je pripravljen ž njim umreti, ga vendar kmalo potem zataji pred slabo deklo. Kdo toraj ne bo v strahu skerbel za zveličanje svoje duše? Zato prepeva dober kristjan svoje:

d) tretje „sveto“ v zaupanju na božjo pomoč, pri vojskovanju zoper satana, zoper svet in zoper samega sebe. V zaupanju na Jezusa Kristusa, njegove presvete matere Marije, v zaupanju na pomoč vseh angeljev in svetnikov tudi mi kličemo trojno „sveto“, da bi bili vslišani pri sedežu milosti božje in si izprosili večno zveličanje.

Sklep.

Tako prepevajo kristjani na zemlji, tako revne duše v vicah, tako svetniki v nebesih to trojno „sveto“ mogočnemu večnemu Bogu. Za svetnike je ta visoka pesem gotovo vesela pesem zmage, za duše v vicah pesem žalovanja in tuge in za nas kristjane pesem vojskovanja. Povzdignimo toraj svoja serca in oči proti nebu k Vsemogočnemu s prošnjo, da bi se danes vseh vernih duš žalostna

pesem spremenila v veselo in da bi tudi mi kmalo združeni z vsemi svetniki prepevali trikrat svetemu Bogu veselo pesem: „Svet, svet, svet je naš Gospod Bog vojskinih trum! Polne so nebesa in zemlja njegove časti. Čast bodi Bogu Očetu in Sinu in sv. Duhu, kakor od začetka, zdaj in na večne čase!“ Amen.

Pridiga za dan vseh vernih duš.

(Vseh svetnikov večer; gov. Tom. Zupan v Kranji, l. 1875.)

„Sveta in dobra je misel moliti za mertve, da bi bili rešeni grehov.“ (2. Mark. 12, 46.)

V v o d.

Kako prijetno je, če po vestno opravljenem telesnem, posebno po dokončanem dušnem delu greš sprehodit se po zelenem polji, po uglajeni cesti — kako dobro to dé duši in telesu. Včasih pa, če ti je prilika in so tvoje okoljščine po tem, privoščiš si še večega razvedrenja: napotiš se na goro v čistejši zrak, hodiš ob šumečih vodících in se sprehajaš tik prijaznega jezera v prekrasni dolini. Kako poživiljen se vračaš, kaj ne, domu; dvakrat ložej se poprimeš svojega prejšnjega dela in trikrat bolje ti gre izpod rok. Celó v tuje dežele se, če je tvoj stan po tem, podaš in veliko se potovaje učiš. Kaj znajo ljudje drugod; v čem so bolji, v čem slabeji kot mi: tega se z lastnimi očmi prepričuješ in z zavestijo, koliko veliko še tebi samemu manjka, hodiš zopet proti domu za novo delo še bolj vnet od poprej.

Dragi moj, to te je za včasih tako razvedrilo; a lepi čas na svetu nikoli dolgo ne terpi. Le kratko je veselih dni število in do zelo resnobnih trenutkov pridemo v življenji. In tako resnoben se mi ravno današnji popoldan in ta ura dozdeva, ko do vas govorim. Zato bi vas pa, dragi moji, danes popoldan popeljal rad tudi jes na sprehod, in sicer na resnoben sprehod v mirno deželico, ki ima, če tudi majhna sama ob sebi, mnogo stanovitnih prebivalcev, in še vedno novih dobiva. Pokazal bi vam rad tam veliko hribcev in tudi dolinic, kamur se v stanovanje od časa do časa sprejema utrujeni popotnik. Posebno ljudstvo prebiva v tej deželi, mutasto je — pa vendar govori. Vsi so si tu enaki in nimajo kralja. Nekaj jih je dolgo že tukaj, nekaj ne dolgo; vsi pa se skupaj enkrat preselijo iz te dežele v drugo večno domovino. Danes, vseh svetnikov večer, je ta dežela lepša od kedaj; bolj živa od kedaj; bolj obsajena od kedaj; po hribcih in dolinicah je, kakor bi god praznovala, razsvitljena: niso pa je obsvetlili in posadili njeni prebi-

valci. Sred te dežele stoji deželina zastava, kraljevo znamenje, sv. križ in deželi je — pokopališče ime.

V to resnobno deželo, na pokopališču toraj, podajmo se, dragi moji, danes za nekaj trenutkov; obiščimo njene prebivalce, bodimo jim prijatelji, in, če potrebujejo kaj, bodimo jim v radodarno pomoč. Preden dalje o tem govorim, prosim pripravite se.

Razlaga.

Vi očetje in matere imate navado, da koj potem, ko ste naučili prvih resnic sv. vere svojih otrok, sklepete konec otročjih kratkih molitvic proti nebesom malih ročice govoré: „Sedaj pa moliva še za ranega starega očeta in staro mater, za ranjega tvojega brata in sestrico in za verne duše v vicah“. Kako rada temu uboga pamet otročja. Zgodilo se je celo že, da so očetje in matere, ali stari očetje in stare matere govorili otroku: „Ta in ta mertvi, ki je že davno zaspal, bil je velik dobrotnik naši hiši; nobeden dan v življenju za-nj molitve pozabiti ne smeš“. In dečku so ostale te besede in primerilo se je, da je porastel iz otroka, ki so ga starega 5, 6 let učili tako, pameten mož, časih tudi mešnik. Kaj ne, kako brez težave se sedaj že v otročjih letih naučen spominja starega hišnega dobrotnika vsak dan lahko pri daritvi sv. meše. Tako tedaj vi, stariši, naučite za verne mertve moliti že koj svojih malih otrok. Vprašam le: Je li to dobro? Ni treba meni odgovarjati, saj vam sv. pismo samo priterjuje govoré: „Sveta in dobra je misel moliti za mertve, da bi bili rešeni grehov“.

Koj po telesni smerti se, kakor veste dragi moji, duša vsacega človeka poda k sodbi pred božji prestol. Nekaj jih bo zveličanih koj; nekaj na vekomaj pogubljenih; ti, ki so umerli v milosti božji, pa niso brez vseh malih grehov, in ti, ki jim zadostovati še kaj za svoje smertne pregrehe, pridejo v tretji kraj, kraj terpljenja, v vice, da se očistijo tu za nebesa.

Ker je pretekkel dan sv. pisma dušam v vicah in jim je noč prišla, ob kateri se delati ne more, duše v vicah za-se ne morejo nič več storiti. Mi, dragi moji, mi pa smo tisti, ki mesto njih lahko kaj dosežemo z dobrimi deli ter je pred časom rešimo iz kraja terpljenja.

Kot verhunec terpljenja za verne duše v vicah se pa znamenjuje to, da neizrečeno hrepené po lepih nebesih, ki jih vendar znabiti še dolgo deležne ne bodo, neizrečeno bi gledale in vživale rade Boga, pa ga še dolgo morebiti gledale in vživale ne bodo.

Prav lahko je dokazati, da je tako neizpolnjeno hrepenenje sploh veliko terpljenje. Misli si, dragi moj, na primer, da že dolgo časa nisi vžival jedi. Kar pa te posadé za mizo bogato obloženo; toda ne koščeka kruha ž nje vzeti ne smeš. Kako bi ti bilo, vprašam? Ali bi ne bilo to hrepenenje tvoje po jedi prav veliko

terpljenje? Ali pa žejen bi bil, in ob poti, kjer hodiš, zaslišal bi od daleč potok gorske vode šumljati. Željno pospešiš svojo pot. Toda ob priči, ko si ob studenci, zabrani ti pijače tvoj spremljevalec in potegne te od potoka nazaj. Dalje moraš in žeje gasniti. Ali ne bi bilo to tvoje hrepenenje po vodi zelo veliko terpljenje za té? Spominjam se nejeverske pravljice o možu Tantal po imenu. Zelo se Tantal pregreši zoper bogove (nejeverniki so po zmoti častili več bogov); zato je pahnjen v nejeverski spodnji svet „tartar“ imenovan. Tu do obradka stoji v vodi in koj nad glavo se mu spenja z najlepšim sadjem obloženo drevo. Kazen mu je pa ta, da mora pod jablano in sredi vode vendar le vedno lakoto in žejo terpeti. Kakor hitro se namreč kaznovani Tantal upogne pit vode, voda upade daleč tako, da ne more do nje; in ko se stegne po sadji, odmakne se veja vselej. Tudi nejevernikom je bila tedaj lakota in žeja tolika kazen, da so ju stavili v kraj terpljenja, v svoj spodnji svet. — Ali pa, ko bi, dragi moj, po hudem delu ob solnčnem dnevu si želel pokoja. Stala bi postelja pred teboj, mehko postlana; pa, ko bi se vleči hotel, koj bi te zaderžala neznana moč in ko bi vsaj stojé si prizadeval zatisniti oči, zdramila bi te pri tej priči tista neusmiljena roka. Kaj ne, kako strašansko terpljenje bi to bilo, da, če tudi pretruden, zaspati ne smeš? V misel mi hodi tisti vjetnik v Kini, ki so ga mučili pred dobrimi 20. leti tako-le: Več dni zaporedoma ga tudi trenutek časa zaspati ne pusté; tako da se, ne vstanu dalje prenašati tako strašnega terpljenja, neki dan zgrudi na tla in pri tej priči zamre. — Če pa je, dragi moji, Bog v nebesih preprimerno več kot jed in pijača in počitek v spanji; koliko večje od telesnega bode tedaj terpljenje tega hrepenenja, s katerim želé duše v vicah gledati Boga.

Časih se ljudi na tujem bivajočih loti neka domotožnost. Iz želje po domačih in po domačem kraju, po domačih gorah zbolé, merzlica pritisne in vročina tako, da za domotožnostjo celo umerjejo. Zdravniki terdijo, da ob sebi najmanja bolezen, ki sicer nima nobenega pomena, z domotožnostjo v zvezi človeku lahko smertna postane. Glej, koliko bolj kot domotožni po svojem zemeljskem domu morajo še le duše v vicah hrepeneti po tistem domu, ki je nas vseh prava domačija: ki ga govornik ne more opisati, ne slikar naslikati in ne dostojno popevati pesnik. S kraljevim pevcem morajo tedaj te duše v vicah po nebesih zdihovati rekoč: „Kakor hrepeni jelen po studenčni vodi, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog! Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu: kedaj pridem in in se prikažem pred božje obličje.“ (Psalm. 41, 2—3.)

Prepričani tega neznanskega terpljenja med dušami v vicah bodimo jim, dragi moji, prijatelji; bodimo jim, če potrebujejo kaj, v prijazno pomoč! — Danes večer te bo vodila, dragi moj, pot memo grobov ranjelih umerlih. Pridružim naj se ti jes v duhu in naj hodim od groba do groba s teboj.

Postojiva koj pri teh le dveh grobeh; vidim, da te nekako skrivnostno vleče do njih. Veliko lučic je prižganih na njih in kinča ju cvetje. Prav si storil, da si skerbel za kinč tema groboma; dolgo ti počivata tu pod černo zemljo oče in mati; morebiti že 10, 20, 30 let; pa sveta ti je ta zemlja kot prvi dan še danes. Tu ste strohneli tisti dvoji serci, ki ste te na zemlji ljubili najbolj — in s tem je povedano vse! Spominjajva se dragih starišev, če potrebujejo kaj, in stopajva naprej. Kdo pa leži tukaj pod tem večim križem pokopan? Tu počiva dušni pastir. Čast Bogu v višavah in ljubezen in mir je oznanoval ljudem. Bil je tako blag, tako mehek, tako prizanesljiv in živel je najlepše življenje na svetu; tisto življenje menim, ki ni toliko sebi, kot drugim v prid. Moliva hvaležno molitev za pokoj njegov in pojdiva dalje. Kaj da se v mnogih lučicah uni-le grob tako svetli? Te lučice je prezgodaj umerli ženi moževa roka na grobu prižgala. Zgubil si, dragi mož, z ženo zvesto družico življenja; mater svoji hiši. Mati hiši tri vogle podpira, to dobro vem; a zvesta tvoja žena je vso hišo po konci držala. Z zvesto ženo si zgubil veliko; če ne celo vse. Saj veš, koliko je vredna zvestoba, zato se mi smiliš zelo. Bila je dobra in pridna in pobožna — zato je nepozabljiva. Moliva za ranjco to ženo, če najinih prošenj potrebuje, in hodiva naprej. Koga krije ta okinčani grob? Tu je pa žena postavila umerlemu možu spominek; spominka je tudi bil vreden. Tih in moder in resnoben je bil v življenji; bolj sam za-se, sicer pa vnet za vse, kar je sveto in dobro in pravo. Škoda za tega moža pod černo zemljo. Kdo pa si na unem grobu briše oko? Prijatelj je, ki po umerlem svojem sodrugu pretaka solzé. In zakaj bi jih ne! Saj ga modri Sirah opravičuje, ki o prijatelju piše tako-le lepo:

„Z zvestim prijateljem se nič ne meri; teža zlata in srebra ni nič vredna proti ceni njegove zvestobe.“ Tam pa se nama sveti od daleč na slavnem grobu spominek. Tukaj počiva pod dragocenim znamenjem imeniten mož, jasna glava, velikan učenosti. Glej, kako majhen prostor, kaj ne, je dosti velik sedaj njemu, ki mu mej niso poznale misli v življenji. Stopiva v molitvi za-nj spoznavši, kako smerti tudi učenost odpoditi ne zna, svojo pot naprej. Tu je z rožami posut majhen grob le dva črevelja dolg in črevelj širok. Kdo tu leži? Tu prebiva očetov in materin angelj, majhno dete, ki je umerlo v prvih letih življenja. Blagor mu! To je tam srečno! To prosi v nebesih za očeta in mater in tudi za naju: v molitev se mu priporočiva in idiva naprej. Koj zraven je pa dalji in širji okinčani grob. Tu pa leži očetov ponos in materino veselje: mladenec najboljših let in deklica v mladosti. Brat in sestra jokata na grobu — ne jokajta! Mladeniča, tega vajinega brata, hitel je Bog otet sred izmed hudobij in deklico, vajino sestro, je presadil kot belo lilijo v božji vert. In kaj krog unega lepega groba tam černo oblečena množica malih otrok? O kaj! Mati — majhenim

otrokom odvzeta še le unidan v najboljih letih — mati tu počiva. Čuj! glasno jokajo za materjo še danes — ti si tudi mehkega serca in, ker jima oba vkup pomagati nisva v stanu in oba vkup sklepov božjih ne razumeva, stopiva v molitvi naprej. Glej tukaj grob brez spominka, brez cvetice, brez luči. Kdo je tukaj pokopan? Tu pa revež počiva, ki te je še le uni dan poprosil darú. Skoraj milo nama je na zapuščenem grobu njegovem in terdne misli sva, da — če tudi mu na grobu ne gori nobena luč — sveti mu pa unstran groba večna luč. Ker sva mu na zemlji časih darovala telesnih dari, darujva mu še ta večer en očenaš. In kaj pa uni grob tam na samem? Tu je pokopan, ki si je sam v zatemnjenosti duha zdravje pokvaril ter nakopal si smert. Sam si je pripomogel k prezgodnjemu koncu življenja. Najin brat je; ne sodiva ga ostro! Usmiljenja raje za-nj prosiva in spominjajva se Boga, ki je usmiljenja Bog. „Sodba je moja“, pravi Gospod.

Sklep.

Tako sva, dragi moj, končala sprehod po tej posebni deželi, ki ima toliko hribčkov in pa dolinic; po pokopališči danes vseh svetnikov večer. In če se prašava: kateri bo pa kedaj najin hribček tu in najina dolinica tu, ta-le ali uni — kdo ve? Danes le za vse skup tu počivajoče moliva, kot bova želela, da bi kedaj, bodi si že tukaj ali tam, drugi molili na najinih grobeh.

Sedaj pa le še eno prošnjo do vas! V imenu duš v vicah terpečih vas, dragi moji opominjam časa, ki ga preživljamo sedaj in ga imamo še mesecev dva. Glavar kerščanstva sv. oče Pij so določili, da tudi dušam v vicah se dobivajo odpustki sedanjega velikega sv. leta. Če bi oče, mati, brat, sestra, prijatelj v veliki potrebi bili tukaj na svetu — kdo izmed nas ima tisto kamenito serce, da jim ne da, česar sam dosti ima? Te duše pa, dragi moji, so v brez primere večji potrebi kot je na zemlji vsaktera in so naš oče, in mati, in sestra in brat in prijatelj! Zato se potrudimo za odpustek sv. leta tudi tem dušam v vicah. Kaj nam je storiti v ta namen? Odgovor: Le malo; to malo, kar smo storili za-se. Spoved in sv. obhajilo še enkrat opravi in še enkrat se vdeležuj treh župnijskih procesij — pa si pridobil odpustek tej ali drugi odmenjeni duši v vicah. Naj vam, dragi moji, ta kratek moj opominj, v imenu vernih duš izrečen, ne bode zastonj!*

* Pozneje, 10. nov. 1875, donesel je letos na novo izšli ljubljanski knezoškofijski vradni list „Laibacher Diöcesanblatt, Nr. 1“ pag. 11—12 določilo, da v sedanjem sv. letu popolnoma odpustek za duše v vicah in za-se vse na enkrat in obenem tisti dobiva, ki je cerkvena obiskovanja in drugo veleevano za enkrat opravil. (Vprašanje: An fidelis, qui expletis necessariis conditionibus pro lucrando iubilaeo applicare cupiat, plenariam indulgentiam pro alicuius anima defuncti, et ipse eodem tempore eandem

Danes in vselej bodimo tedaj, dragi moji, vernim dušam v vicah prijatelji in, če potrebujejo kaj, bodimo jim v pomoč, ker „sveta in dobra je misel moliti za mertve, da bi bili rešeni grehov.“ — Bog jim daj, vernim umerlim, večni pokoj in večna luč naj jim sveti! Naj v miru počivajo. Amen.

Govor pri blagoslovljenji treh popravljenih oltarjev v farni cerkvi sv. Iljna v Žabnicah.

(Gov. L. F.)

„Gospod! jes ljubim lepoto tvoje hiše in kraj, kjer prebiva tvoje veličastvo.“
(Ps. 225, 8.)

V v o d.

Hvala Bogu! dokončali smo popraviljanje farne cerkve od znotraj; eden oltar za drugim je prišel na versto, sedaj pa so popravljeni vsi oltarji, cela cerkev od znotraj. Hvala Bogu rečem, zakaj veliko veselje imam nad tim, da smo mogli to izpeljati, da vidim hišo božjo čedno, kakor se spodobi tako svetemu mestu; hvala Bogu rečem, svoje priserčne želje vidim izpolnjene, po škofovem dovoljenji sem posvetil danes tri popravljenе oltarje, da se bo zanaprej na njih spet opravljal nekervavi ofer novega testamenta. Jes mislim ljubi farmani! da bote tudi vi tega veseli, da je vaša farna cerkev znotraj vsa popravljena in čedna, ker v čedni hiši božji se veliko ložej in pobožnejši moli, kakor v uma-zanej in zanemarjenej; čedna cerkev je tudi čast celi fari in so-seski. — Že sem vam enkrat povedal, kaj sem našel zapisanega na steni te cerkve pod sakristijino streho: da je ta cerkev že leta 1444 ali 48 bila dodelana, da tedaj že 420 let stoji. — če rajtamo 50 let na en rod, tako je že 8 rodov že minulo, kar ta cerkev stoji —; rodovi so prišli, so častili Boga v tej cerkvi, smert pa jih je djala v grob in sedaj počivajo krog svoje farne cerkve; — 420 let je že preteklo — kolikokrat je bila cerkev že predelana, popravljena in povekšana, tako da od stare cerkve menda ni drugega ostalo kakor svetišče ali presbyterij, pa to je tudi najlepše

consequatur indulgentiam? Odgovor: Ex audientia Ssmi die 25 aprilis 1875 Sanctitas sua benigne declaravit, iubilaei indulgentiam cumulative pro se et defunctis lucrari posse.)

na njej in nam očitna priča, da so ti, ki so pred 400 leti zidali cerkev, imeli večo skerb in zastopnost za lepo cerkev kakor ti, ki so za njimi cerkev predelavali in popravljali. Tudi ti oltarji, ki sem jih danes posvetil niso iz prvega stali v tej cerkvi; napravljeni so bili za sv. Višarje in so veliko let ondi lepšali cerkev, dokler niso bili l. 1788 ali 1789 prenešeni v to farno cerkev in tukaj že služijo spet kakih 80 let.

Cerkev je čedna, popravljena, kaj pa je še treba, da se bo Bog v njej vredno in spodobno počastil? Treba je preljubi! še pobožnih molivcev, t. j. kristjanov, ki Boga v duhu in resnici pobožno častijo in molijo. Cerkev, oltarji so le mrtvo zidovje, v to zidovje mora priti duh prave, kerščanske pobožnosti, potem še le cerkev postane Bogu prijetno zbirališče. Zatorej poslušajte farmani, kaj vas danes učim v popravljenej farni cerkvi:

a) Človek, tudi ti si tempelj božji, tempelj sv. Duha — glej da tudi ti svoj tempelj čedno deržiš in ga opravljaš.

b) Farna cerkev je naša duhovna mati, ljubimo je! Poslušajte!

Razlaga.

a) Človek tudi ti si tempelj božji — ti si tempelj sv. Duha. Da se prepričate, da ta nauk ni le od mene, ampak od samega aposteljna, povem vam njegove lastne besede (I. Kor. 3. 16—17.): „Ali ne veste, da ste tempelj božji, in da Duh božji v vas prebiva? Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal. Zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.“ To je človeka čast in imenitnost, da je stvarjen po podobi božji, da mu je neumerjoča duša vdihnjena od samega Bog; to je njegova čast in prevelika sreča, da hoče sam božji Sin k njemu priti, in sam sv. Duh v njem bivati in njega razsvitljevati — zato uči sv. Pavelj — da je človek tempelj božji in sv. Duh v njem prebiva — O kolikokrat smo že slišali to resnico, ali smo jo pa tudi že prav premislili. „Mi smo tempelj božji in sv. Duh v nas prebivati hoče!“

Glej kristjan! od cerkve božje hočeš, da je lepša in čednejša kakor ktera druga hiša. Kedar boš druge hiše videl nesnažne, černe, blatne, s pajčevino vse prepredene, se ti gotovo ne bodo dopadle: kedar bi pa v cerkvi kaj takošnega videl, bi se ti zagnjusilo in prav v serce zabolelo; ali ni res? Sedaj pa obrnimo to resnico sami na sebe — na tempelj božji, kateri smo mi; — vprašam, ali je manj gerdo, kedar je ta tempelj božji — ves osmeten, nesnažen — poln blata in merčesa, kakor berlog gerdih zveri? Oh dostikrat smo to, so naše serca pravi berlogi nesnage in naše duše gerše, kakor najgerše stvari? Ali ni tudi to res? Da je pa hiša božja

božja čedna, mora se večkrat pomesti in omesti, večkrat omiti in očediti, — s tempeljnomo božjim — ki si ti — in s tvojo dušo moraš ravno to storiti, moraš preiskati vse kote, s tim, da sprašuješ svojo vest, da obudiš pravo grevengo črez storjene grehe, da se spoveš vseh grehov zgrevano in odkritoserčno, in da raztergaš grešne vezi, ktere te vežejo na grehe in grešne navade. To se mora najpred zgoditi; cerkev se kmali okadi — oprashi, če se ne čedi. Kaj ali se tvoja duša ne bo oprasila? Cerkev zaperamo po noči, da je hudobni ljudje ne oropajo, tudi po dne mora biti zaperta, da bi kje ne bila oskrunjena po hudobnih ljudeh ali živalih; kristjan, tudi ti imaš storiti nekaj enacega —; vrata k tvojemu sercu, v tvoj tempelj božji — so oči, ušesa — tvoji čutki; te moraš zavarovati, da se skoz nje ne vrinejo hude misli in želje — prevzetnost, nevoščljivost, poželjivost in sovraštvo, — ki tvoje serce, ta tempelj božji, največ oskrunijo.

Pa naj bi bila cerkev še tako čedna, vendar nam ne dopade, če je prazna — brez oltarjev, prižnice, svečnikov in druge oprave, kakor smo navajeni, je videti v katoljskih cerkvah — tudi naše serca morajo biti lepšane s tako opravo. Na stenah vidite 12 križev in pri vsakem je en svečnik — to je 12 apostoljskih sveč —, v spomin 12 aposteljnov. Teh 12 sveč v našem sercu so 12. členi apostoljske vere. Kedar jih verujemo terdno in živo in po njih živimo, tedaj veselo gori v našem sercu 12 apostoljskih sveč — gotovo velika lepota za tempelj božji.

V cerkvi je prižnica postavljena na takem mestu, da se ž nje sliši v vsaki kot cerkve, da pridiznika sliši lahko vsaki, kdor ga slišati hoče. Velika sreča in tudi čast je za faro, ktera svojega učenika rada posluša, pa tudi uboga. Tudi v naše serca je Bog postavil prižnico, to je naša vest in pridežnik, ki ž nje govori, nihče ni drugi, kakor sam Bog. Srečni smo, dokler ga poslušamo in ubogamo; žalostno pa je in velika nesreča za nas, kedar ga poslušati nočemo, kedar v posvetnih skerbeh in v pregrešnem veselju prevpijemo ta glas, — velike lepote ga oropamo — zatorej skerbimo, da bo prižnica v našem sercu vselej čedna.

Najiminitnejše v cerkvi in najpotrebnejše je oltar, kjer se opravlja daritev sv. meše, kjer se hrani v tabernakeljnu presveto rešnje Telo. Oltar v tempeljnu božjem, kteri smo mi, je naše serce, iz kterega izvirajo misli in želje, v kterem se začne in konča vsako djanje, dobro in hudo. Oh da bi ta oltar bil čeden in vreden najsvetejšega Boga! Kaj pa bomo na njem Bogu darovali, s kterim darom bomo Bogu najbolj vstrezali? Darujmo Bogu pokorščino, ktera je Bogu ljubša kot kervavi darovi; prinesimo Bogu v dar ponižno vdanost v njegovo sv. voljo, hvaležnost za prejete gnade in dobrote, poterpežljivost in zaupljivost tudi v nesreči in nadlogah. In to daritev vsaki dan ponavljajmo, to bo Bogu najdopadljivejši dar. Kristjani! ne pozabimo čedno pripraviti oltar našega serca!

Kedar se ob delavnikih opravlja sv. meša, gorite na oltarji le dve ali štiri sveče; kedar je pa sv. rešnje Telo na oltarji izpostavljeno, vidite goreti 10 ali 12 sveč. Tudi na oltarji našega serca je pripravljeno 10 svečnikov in sveč, to je, 10 božjih zapoved; te morajo biti prižgane in morajo svetiti, če hočemo naš tempelj božji spodobno olepšati —; kedar prelomimo eno zapoved, ugasne ena sveča, in tako ugasne ena za drugo, da je vse temno na oltarju, in ne ene luči ne gori. Na zabi 10 zapovedi. Pred tabernakeljnomo je večna luč, ta večna luč v našem sercu naj bo prava pobožnost; iz večne luči se prižigajo vse druge sveče v cerkvi, pa ona vendar nič ne zgubi; tako se bo na naši pobožnosti vnela pobožnost drugih. Še eno bi skoraj pozabil. Tudi spovednica sliši k cerkveni opravi, tudi v sebi, v svoji znotrajnosti moraš postaviti spovednico, in moraš sam k sebi v spoved hoditi; moje besede niso šala, sam k sebi moraš v spoved hoditi. To ni od več, ampak potrebno; če bi to storili vsi, gotovo ne bi se zgodilo, da ljudje, ki celo leto k spovedi ne gredo ali komaj enkrat v letu, se še česa spovedati ne vejo. Ali morebiti časa nimamo? Le malo minut je treba k temu in ta imenitna reč je opravljena.

Pa premišljajmo še drugo resnico:

b) Farna cerkev je vaša duhovna mati, zato ljubite jo. Telesna mati vas je telesno rodila, v cerkvi ste bili na duši prerojeni, ste postali otroci božji, Zatorej ljubite jo. Telesna mati za vaše trupla skerbi, streže otroku, ga čisti in čedi, ga redi in preživlja, ga varuje škode in nesreče, kaj pa stori cerkev? Ravno to za dušo, kar telesna mati za truplo. Že otroku ponuja mleko nebeško, prvi nauk v kerščanski veri, ona svari in prosi, kedar vidi nevarnost, svari pred krivimi nauki, pred grehi in hudobijami, ona ponuja in deli hrano v sv. rešnjem Telesu; streže bolnim, v zakramentu sv. pokori, v poslednjem olju, za vse stanove, starosti, za vse potrebe je skerbela, prav po matersko ravna. Dobra mati otroke zjutraj zbudi in k molitvi pokliče, tudi iz turna se najpred sliši glas zvona, ki kliče k molitvi in k delu. Mati še mertvega ne pozabi, tudi cerkev rajnih ne pozabi, okoli cerkve počivajo, za nje moli in daritev sv. meše opravlja. Povsod dobro, doma najbolje; — videl sem lepe cerkve, doma se mi najbolj dopade. Ljubite svojo farno cerkev, ona je vaša duhovna mati.

Kako pa bote skazali ljubezen? Vprašajte, kaj pa mora storiti otrok, ki ljubi svojo mater? Dokler je pri njej, jo rad poslušaj in uboga, kedar je pa daleč od matere, se je rad spominja in se spominja njenih nauk. Ravno to hočem in prosim tudi vas.

Vi, kateri ste doma, radi k nji hodite. Ni žalostnejšega, kakor to, kedar je cerkev prazna ob nedeljah, ljudje pa posedajo; tudi ob delavnikih je lepo, kedar se znajdejo nekteri pri daritvi sv. meše, da ni zapuščen Jezus. Poslušajte tudi radi, kar vas cerkev uči:

Cerkev ne govori, namesto nje govorijo učeniki, poslušajte jih. Tudi cerkev uči, njen turn, njeni zvonovi, vse, kar je znotraj in zunaj cerkve. Ona hrani sv. rešnje Telo, vas vabi in ničesar mater ne žali tolikanj, kakor to, kedar vidi, da otroci njenih jedil zametujejo; tega ne storite!

Kedar se mati postara, je gerdo, če otroci ne gledajo na njo, pustijo jo stradati, stergano hoditi, ubogajme pri drugih prositi, ti nimajo ljubezni. Cerkev, ker od Jezusa ustanovljena, se ne postara; ali cerkev kakor hiša božja se postara, velikokrat tudi še poškoduje po nemarnosti. To vas prosim, da svoje farne cerkve ne zanemarjate, da ne gledate le na dobivek, kar bi mogli odnesti, ampak s prosto voljo kaj storiti bi bilo lepši; in da jo varujete škode. Veliko morete odverniti, pa hudobnost tudi veliko škodovati. Bodite proti svoji farni cerkvi dobri farmani, sini in hčere, največa sreča bo za vas. Ona hrani vam studenec duhovnih milost in dobrot, kar ste pa prejeli časnih darov, tudi se spodobi, da od njih obrnete kaj na božjo čast.

Sklep.

a) Dvojni nauki: Skerbimo za lepoto hiše božje ali tempeljne, kateri smo mi.

b) Spoštujmo in ljubimo svojo farno cerkev . . . Ti pa o Bog nas usliši, kedar k tebi kličemo! Amen.

Kratek nagovor pri poroki.

(Govoril rajni korar Jan. Rozman.)

Ljubi ženini in neveste! napreden svoj novi zakonski stan nastopite, moram vam še nekatere nauke povedati; jes vam je prav iz ljubezni do vas povem, zato vas prosim, da jih lepo sprejmete in si jih zapomnite.

Sv. zakon, ki se prav in pošteno derži, je korenina in začetek vsega veselja na svetu in Bog sam ga je postavil in Jezus Kristus med sv. zakramente povzdignil. Sv. zakon, katerega bote zdaj vi prejeli, je tedaj eden sedmerih sv. zakramentov ter veliko milosti v sebi zapopada. Pri spovedi in pri sv. obhajilu ste že bili, dva sv. zakramenta ste že prejeli, ravno zdaj pa tretjega prejimate; glejte! koliko gnad zadobite zdaj v kratkem času, če ste jih le vredni. Kako vas pač Bog ljubi in koliko skerbi ima za vas! Zato pa morate tudi vi Boga ljubiti, mu hvaležnost vedeti, po pameti živeti in svoje dolžnosti prav na tanko in zvesto dopolnjevati. Sicer

ste že večkrat slišali svoje dolžnost, katere bote v svojem novem stanu imeli, vendar vam jih zdaj še enkrat v misel vzamem in vam naprej povem, da od teh dolžnosti zavisi vaša prihodnja sreča in nesreča.

1. Vi v zakonu ne smete živeti, kakor živali, ki nimajo pameti in ne poznajo Boga, in ne smete misliti, da je zakon zato iznajden, da bi ložej po svojih grešnih željah živeli, temuč le zato je zakon, da bi se zakonski, pošteni otroci rodili in se človeški rod na zemlji ohranil; zatorej živite tako, kakor vas zdrava pamet in božja beseda uči, pošteno in čisto po svojem stanu, da se ne omadežujete ne na duši in ne na telesu.

2. Druga dolžnost, katero vam na serce polagam, je ta, da se morate po pameti vse dni svojega življenja za ljubo imeti, se med seboj lepo zastopiti in eden drugega slabosti s potrpljenjem prenašati. Zakaj kje je hiša, ki ne bi imela svoje senčne strani, in kje je človek, ki bi bil brez slabosti? Zatorej ravnajte vi ženini lepo s svojimi prihodnjimi ženami, varujte jih, če so potrebne, vendar gerdo ž njimi ravnati, morebiti gerše, kakor s svojimi deklami, vam je ostro prepovedano. In ve neveste, bodite pokorne svojim prihodnjim možem v vseh pravičnih rečeh in jih rade ubogajte, zakaj to je volja božja.

3. Tretja dolžnost je ta: Otroke, katere bode vam Bog dal, morate v kerščanskem nauku dobro podučevati in v božjem strahu izrežati; zakaj slabo izrejeni otroci so kervave šibe za celi svet, in gorje starišem, ki svojih otrok po kerščansko ne izrežajo.

4. In četrtič vam na serce položim, da morate s svojim blagom, s svojim denarjem in celim svojim premoženjem pridno, modro in kerščansko obračati; torej se, ljubi ženini! varujte zapravljivosti, varujte se posebno pijančevanja, saj sami vidite, koliko hiš zavoljo pijančevanja uboža, koliko žen vzdihuje in koliko je otrok nesrečnih; in ve, neveste! varujte se nečimernosti v svoji obleki, nosite se ponižno po svojem stanu in kakor vam premoženje nese. — Le, če bote te dolžnosti spolnovali, bote v novem stanu srečni.

Družba sv. Mohora.

Razpošiljatev družbinih knjig se je pričela. Versila se bode po versti kakor so škofije v koledarji tiskane.

1. Goriška. 2. Kerška. 3. Lavantinska. 4. Ljubljanska. 5. Terž.-Koperska. 6. Sekovska. 7. Somboteljska. 8. Zagrebačka. 9. Senjska. 10. Poreška. 11. Videmska. 12. Razne druge.

Vravnano je tako, da dobi vsak družnik do vseh Svetih svoje knjige. Razpošiljatev je huda in rahla reč; pri tolikem številu se lahko vrine kaka zmota. Zatorej prosimo poterpljenja, in če je treba, oglasite se in zmota se zdajci popravi!

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Preč. g. Kornke Fr., ki je dobil proštnijo Breže, je postal tudi dekan Brežiške dekanije. Ravno tako č. g. Bulacher Av. je dobil faro Sovodje in je postal tudi dekan Sovodnjiške dekanije. Čč. gg. so dobili fare: Zojer Šim. faro št. Peter v Kačjem dolu, č. g. Oraš Ant. faro Ovbre, Puntschart Jož. faro Lieseregg, Šuman Val. faro Jezero in Jamnik faro Blatče. Č. g. Formas Franc gre za provizorja v Radetinje. Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Petek Franc v Pliberk, Fritzer Jož. v Sovodje, Ganglmajer Jož. v Šent-Andraš, Veršek Luka v Kaplo ob Dravi, Mikuluš Ant. v Sveče, Warmuth Klem. v Trebnje, Greiner Sim. v Kotarče, Sevšak Cenc v Černo, Zweiger Konr. v Motnico in Witzman Ign. v Zgorjnjo Belo.

Lavantinska škofija. Č. g. Košar M., župnik v Pernicah je stopil v stalni pokoj. Pignar Fr. je postal namestnik v Pernicah. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Goršič M. v Jarenino, Fišer A. v št. Jakob v Dolu, Hrovat P. v Galicijo, Tamše V. v Šoštanj I. Galun J. v Leskovec. Na novo vmeščeni so čč. gg.: Rom J. v Ljubno, Črnko M. v Vozenico II., Irgl Fr. v št. Peter pri Mariboru II., Dekorti J. v Vojnik II., Tomanič J. v Vitanje II., Cvetko J. v Svičino. — Duhovnih vaj v Mariboru, ktere je izverstno vodil velečastiti O. Jurij Patis, vdeležilo se je 60 duhovnikov. — 5. septembra je slavni slovenski rodoljub in spisatelj profesor dr. Jožef Muršec obhajal pri sv. Bolfanku v slovenskih goricah svojo zlato mešo. Ta prelepa slovesnost se je versila sijajno in velečastno. Bilo je pričujočih okoli 30 duhovnikov, med njimi sami premil. knezoškof dr. Jakob Stepišnik, ki so ponovljeno cerkev posvečevali in pridigovali. Od preč. gospoda dr. Muršeca piše „Slov. Gospodar“ to-le: Čast, komur čast gre! G. dr. Muršec spada med najstarejše in najblažje slov. rodoljube na Štajerskem. Rodil se je leta 1807 — sin kmečkih staršev — v Bišu, čedni

vasi v sredini Pesničke doline. Po izverstno doveršenih srednjih in višjih šolah v Mariboru in Gradci bil je 1. avg. 1830 v mešnika posvečen. Kaplanoval je pri sv. Antonu, sv. Miklavži in na Ptuji. Z dopustom knezoškofa sekovskega šel je potem 1839 za odgojitelja k vitežki Ormoški rodovini. Ko je tukaj nalogo doveršil, dobil je 1845 službo učitelja verozakona na novo ustanovljeni višji realki v Gradci, ktero je vestno opravljal do 1870. V tem letu je stopil v stalni pokoj, in biva navadno v priljubljenem mu Gradci. Da se sprevidi, na kako dobrem glasu je bil kot učenjak, naj še omenimo, da ga je l. 1850 glasoviti minister nauka grof Leon Thun pozval za vladnega komisarja na hervaške gimnazije, da je vodil istega leta zrelostne skušnje. Kmalu potem pa mu je ponujal imenitno službo šolskega nadzornika. Toda huda in dolga bolezen je g. M. primorala, namenjeni mu časti se odreči. — M. je stal svoje dni v prvi versti buditeljev in zagovornikov našega naroda. Bil je mnogoletni sodelovalec „Novic“ in „Danice“. Že kot kaplan zapisoval je verlo narodne pesni, prigovore in besede; z veliko zbirko slednjih je pripomagal k Murkovemu, Janežičevemu in Wolfovemu besedniku. Leta 1847 izdal je „slovnico za pervence“ prvo v slovenskem jeziku. Poznej je spisal „begočastje“ (liturgiko). Bil je v prijateljski zvezi s Stankom Vrazom, Kremplnom, Murkom, Tomanom, Razlagom in mnogimi drugimi slov. pisatelji in rodoljubi. Vedno je bil radodarni podpornik slov. slovstvenim zavodom in časnikom, enako tudi naši mladini, ki se je v Gradci učila. Velike zasluge, ktere je storil lavantinski škofij: in domači župniji, nagnile so mil. škofa, da so mu podelili častni naslov duhovnega, in poznej konsistorijalnega svetovalca. Letos se je — zvečinoma na njegove stroške, — cerkev sv. Bolfanka obokala in olepšala. Kot človek, kot duhovnik, in kot domoljub je g. M. pri vseh, kteri ga poznajo, v izredni časti. Zares zasluži tedaj, da mu čestitamo iz serca k njegovem jubileju štajerski Slovenci, in mu javno izrečemo toplo zahvalo. Bog ga živi, Bog ga živi, Bog še nam ga ohrani mnogo — mnogo let!

Ljubljanska škofija. Knezoškofijski duhovski svetniki so postali č. gg. Zarnik Anton, župnik v Naklem, Košir Alojzij, župnik v Sent-Rupertu, Jeriha Matija, spovednik v nunskem samostanu v Škofji Loki, in Gnjezda Janez pristav v Alojznici. G. Šveiger Fr. je bil vmeščen na župnijo Radovico. G. Štrupi Jak. gre za duh. pom. v Ternovo. G. Pfeifer Jan gre v pokoj.

Provincijal-kapitel č. oo. frančiškanov hervaško-kranjske provincije se je 25. in 26. avgusta obhajal v Ljubljani. Snidili so se vsi volilci imenovane provincije, namreč preč. oo.: provincijal, vizitator, kustos, štirje definitorji in gvardijani vseh dvanajsterih samostanov. Po slovesni sv. meši k sv. Duhu so v sredo pričeli zborovanje. Volitve so imele ta-le izid: Provincijal P. Friderik

Hönigman; kustos P. Evstahij Ozimek; definitorji: PP. Bernard Vovk, Albert Pintar, Ignacij Stavdaher, Bonaventura Sell.

Tri zlate maše so se obhajale predzadnjo nedeljo v Naklem pri Kranju v enej in istej cerkvi, kar je res kaj posebno redkega. Zlatomešniki so: Anton Zarnik, nakliški župnik, Janez Klapčič, nekdanji ovsiški župnik, zdaj v pokoju, dopisovalec v „Zgodnjo Danico“, in Matej Ferlan, znan po pinji, ki je od njega ime dobila.

Osmi občni zbor Cec. društva nemških dežel se je od 9. do 10. avgusta v Avgsburgu sijajno veršil. Udeležencev je bilo nad 1000, ki so bili prišli iz vsih krajev Evrope, med njimi tudi tri udje našega Cecil. društva, čč. gg. A. Harmelj iz Šebrelj, J. Lavtižar iz Šenčurja in J. Tavčar iz Breznice.

Za „Gregorijansko šolo“ v Rimu se ljudje čedalje bolj zanimajo. Grof Fr. Thun-Hohenstein je n. pr. obljubil prihodnjih pet let po 300 gold. za-njo darovati; manjih doneskov je mnogo in orgljar Steinmayer v Oettingen-u je podaril šoli krasen nov harmonij. Abbé kan. dr. Fr. Liszt bode ta mesec sam v Rim nesel svoj (gotovo ne majhen) donesek v isti namen.

Da bi se nespoštljivemu obnašanju v novi votivni cerkvi na Dunaji v okom prišlo, nastavilo je cerkveno predstojništvo posebnega čuvaja v uniformi, ki ima nalogo zijalaste obiskovalce opominjati, da naj se pri službi božji mirno in dostojno obnašajo. Morda bi bila enaka naprava tudi še kje drugodi dobra.

Leta 1878. je šla deputacija „kerščanske akademije“ v Pragi k županu, ter ga prosila „naj blagovoli mestno starešinstvo novim glasbenim vodjem onih cerkva, pri katerih ima starešinstvo patronat, ukazati, da gojijo resnobno, plemenito, hiše božje vredno cerkveno glasbo.“ Deputacija je bila jako prijazno sprejeta, in da njena prošnja ni bila zastonj, kaže se iz dekretov na novo nastavljenih dirigentov, v katerih se jim dolžnost nalaga, skerbeti za resnobno, plemenito in sv. kraja vredno glasbo.

Za šolske darila

je najpripravnejša knjiga Ant. Mart. Slomška:

basni, prilike in povesti.

Prodaja tiskarna družbe sv. Mohora v Celovcu. Za šolske darila po znižani ceni.